

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 8, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10 ct.

Nr. 1

Pentadienis, Sausio (January) 5, 1962, Toronto, Ontario

M E T A I XXXI

Chrusčiovas ir Kennedis Pasizada Darbuotis už Taikos Sutvirtinimą

PALM BEACH, Fla. — Premjeras N. Chrusčiovas ir prezidentas J. Kennedis apsikeitė naujametiniams sveikinimais ir pasižadėjimais darbuotis už taikos sutvirtinimą.

“Paskutinėmis besibaigiančių 1961 metų valandomis”, sako Chrusčiovas ir Brežnevą savo naujametiniame sveikinime Kennedžiui, “mes siunčiame Jungtinių Valstijų žmonėms nuosirdžiausius linkėjimus taikos ir laimės, ir Jums ir Jūsų visai šeimai.

“Jau dabar, prie naujų metų durų, tautos gyvena su nauja viltimi, kad ateinanti metai bus slenkstis į vystymąsi įvykių, kuomet bus padaryti pakankami žingsniai likvidavime militarinių pavojų centrų.

“Tarybiniai žmonės žiūri į ateitį optimistiškai. Jie reiškia viltį, kad ateinančiais metais mūsų šalys pajęgs surasti kelius dėl artimesnės kooperacijos, galės surasti pagrindą dėl bendros akcijos ir pastangų dėl visos žmonijos gero.

“Kas liečia Tarybų Sąjungos žmones, kaip ir iki šiol, nebus stokos pasiryžimo daryti viską, kas galima, tikslu užtikrinti pastovią taiką ant mūsų planetos”.

Prezidentas Kennedis pasiuntė Chrusčioviui ir Brežnevui sekantį sveikinimą ir linkėjimą:

“1961 metams artinantis prie galo, aš siunčiu Tarybų Sąjungos žmonėms ir Jums ir Jūsų šeimoms savo ir Amerikos žmonių linkėjimus taikingų ir gerų naujų metų. Metai, kurie baigiasi, buvo pilni bėdų. Mano nuosirdžiausias troškimas, kad ateinantieji metai sutvirtins pasaulinės taikos pamatus ir atneš pagerėjimą santykiuose tarp mūsų šalių, nuo ko tiek daug priklauso. Didelė mūsų atsakomybė realizuoti tą viltį. Kaip Jungtinių Valstijų prezidentas, aš galiu pareikšti Amerikos vyriausybės ir Amerikos žmonių vardu, kad mes darysime viską, kad taip būtų”.

PAGAMINS NAUJĄ TSRS KONSTITUCIJĄ

MASKVA. — Tarybų Sąjungos Aukščiausioji Taryba nutarė pagaminti naują šalies Konstituciją. Dabartinė TSRS Konstitucija buvo pagaminta 1936 metais. Nuo to laiko šalyje padėtis daug pasikeitė, tai ir Konstitucija jau neatitinka.

Tai bus trečia darbo liaudies Konstitucija. Pirmoji buvo pagaminta tuojau po liaudies revoliucijos 1918 metais. Ji buvo nedidukė, sudarė tik bendruosius darbo žmonių valstybės įstatymus.

Dabar, kada gyvenimo sąlygos yra daug geresnės, negu buvo, užmojai išsiplėtė, išaugo, tai senoji Konstitucija nebeatsako gyvenimui.

J. Paleckis Sveikina Kanadiečius

J. Paleckis, LTSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininkas, atsiuntė asmenišką Z. Janausko vardu Naujų metų progą sveikinimą, kuriame tarp kitko rašo:

“Sveikinu taip pat visus “Liaudies Balso” darbuotojus, rėmėjus ir skaitytojus. Linkiu visiems laimės ir gerovės, o ypač, kad 1962 metai atneštų visų tarptautinių ginčų išsprendimą ir taikos sustiprėjimą, ko geidžia visi geros valios žmonės.”

“Su pagarba
J. Paleckis”
Vilnius, 1961.XII.25

Sveikinimas Kanadiečiams Su Naujais 1962 Metais

Brangūs tėvynainiai! Val-singo tolesnio darbo, sėkmės, sveikatos nuosirdžiai linkiu Liaudies Balso redakcijos, administracijos ir spaustu-vės puikiam kolektyvui, visiems skaitytojams, visiems pažangiems mūsų broliams ir sesėms tolimoje Kanadoje!

Antanas Vaivutskas
Vilnius.

Buvo Pradėję Maištą

BEIRUTAS. — Lebano dešinieji, užsivadinę Populiarios Socialinės Partijos vardu, buvo pradėję maištą tikslu užgrobti valdžią, bet vyriausybės jėgos greitai nuslopino. Tik maža dalis militaristų prisidėjo prie maišto.

Suimtas maištininkų vadas Abdullah Saade. Pas jį rasta \$50,000 vertės užsienio valiutos.

Hospitalizacija Bus Užšaldyta ant 2 Metų

TORONTO. — Ontarijos premjeras J. Robarts, savo naujametiniame pareiškime, sako, kad hospitalizacijos mokestis bus užšaldytas dabartinėje padėtyje ant dviejų metų. Tokiu būdu, kalbos, būk mokestis bus pakeltas, neturi pagrindo.

Jis taipgi sakė, kad vyriausybė naudos pajamas iš pardavimo taksų dėl padidimo lovų skaičiaus provincijos ligoninėse.

Šiais metais hospitalizacijos išlaidos sieksiančios \$300,000,000. Hospitalizacija apimanti 95 procentus provincijos gyventojų.

Graikija Ruošiasi Užpulti Albaniją

ATĖNAI. — Graikijoje spauda reikalauja atsiimti nuo Albanijos šiaurinėje Epiruso sritį, nes ji būk tai “istoriniai ir etnografiniai priklausau Graikijai”. Tai apie 2,000 kvadratinį mylių plotas.

Graikija su Albanija yra karo padėtyje nuo 1946 metų. Tada Graikijai nepavyko “prijungti Albaniją” prie Graikijos, nes Albanijos pūsėje stovėjo Tarybų Sąjunga.

Graikijos diplomatai stengiasi išaiškinti: kaip dėl jėgos pavartojimo laikytusi Bulgarija ir Jugoslavija.

Premjeras Diefenbaker Numato Gerlaiki, Taiką

OTTAWA. — Kanados premjeras J. Diefenbakeris, savo sveikinime su naujais metais, išreiškė viltį, kad ekonominė padėtis pagerės, taika bus išsaugota.

Jis sako:

“Praėjusiais metais turėjau malonumą susitikti su kanadiečiais laike trumpų vizitų, kurie nunešė mane į įvairias šalies vietas, įskaitant ir Šiaurvakarines Teritorijas. Visur buvo matomas augantis kanadiečių pasidžiavimas savo šalimi, ir pasiryžimas sutikti iššūkius, kurie stovi prieš mus pavieniai, nacionaliai ir tarptautiniai.

“Kanadiečiai gali didinti nacionaliu progresu 1961 metais. Metai užsibaigė gerais ženklais ekonomijai. Paskutinieji mėnesiai buvo daug geresni, negu metai atgal. 1962-ri ateina su per-

Unijistų Skaičius 1961 Metais Sumažėjo

OTTAWA. — Kanados unijistų skaičius 1961 metais sumažėjo, nors dirbančiųjų skaičius padidėjo. Tam gali būti dvi priežastys.

Daug unijistų nustojo būti unijistais todėl, kad jie jau seniai neturi darbo. Automacija ir kitos priežastys išstūmė iš unijizuotos industrijos daugelį darbininkų.

Prie to, eilei unijų įsivėlus į draskymą kitų unijų, organizacinis darbas tarp neorganizuotų darbininkų buvo beveik užmirštas.

Kanados Darbininkų Kongresas šiais metais savo kongreso turėsiąs daug problemų ir dėl vykstančių vidujinių kovų.

WASHINGTON. — Valsitybės sekretorius Rusk pasiuntė instrukcijas JAV ambasadoriui Maskvoje, kaip vesti derybas su TSRS pareigūnais Berlyno klausimu.

Šie pasitarimai turi pagruoti kelią dėl platesnio pasitarimo.

spektyvomis matyti augimą ir ekspansiją ekonomijoj.

“1961-mieji pasižymėjo protarpiais tarptautinių rūpesčių ir įstempimų. Berlyne, Afrikoj ir Azijoje ieškojimas taikos nebuvo be sukrėtimų ir nusivylimų.

“Tačiau, buvo išvengta didelių militarinių konfliktų ir procesas pasitarimų ir taikymo veikia ar numatomi pavojaus punktuose. Naujiems metams įžengiant, Kanada pašvenčia savo energijas dėl siekimo pastovios taikos, kurios trokšta vyrai ir moterys visur.

“Visiems ir kiekvienam, jūsų aš siunčiu nuosirdžiausius linkėjimus, kad nauji metai atneštų taiką ir gerovę”.

Generalis gubernatorius George Venier savo naujametiniame sveikinime ragina kanadiečius stengtis gyventi pagal obalsį: “Mylėk savo artimą kaip pats save”.

Jis ragina, kad visi kanadiečiai pagalvotų apie tai kas dien nors po 10 minučių.

O kas gali žinoti, sako jis, gal šis gali būti pirmu žingsniu linkui draugystės tarp tautų.

Kobalto Mašinos Turi Gerą Dirvą

OTTAWA. — Valstybės kontroliuojama Atomic Energy of Canada Ltd. kompanija turi gerą pasisekimą su Kobalto 60 vienutėmis. Nuo to laiko, kai šios mašinos dėl gydymo vėžio ligų buvo pradėtos gaminti, buvo parduota 258 mašinos.

Šiais metais, kurie baigsis kovo mėnesį, bus parduota už \$4,000,000.

Šios mašinos buvo pradėtos gaminti 1952 metais.

Dabar jau atsiranda konkurentų Jungtinėse Valstijose, Japonijoje, Britanijoje, Italijoje ir Vakarų Vokietijoje.

Minėtos 258 mašinos per metus laiko gali suteikti pagalbą 196,000 sergančiųjų vėžiui.

Iš Kanados Gyvenimo

Atrodo, kad Ontarijos industrialistai daro spaudimą Ontarijos elektros jėgos komisijai, kad nupigintų jiems elektrą, o pakeltų mokesčių namų savininkams.

Jie nurodą, kad dėl elektros brangumo daugelis industrialistų išsikelsią iš Ontarijos.

Ir tas yra daroma nepaisant to, kad Ontarijoj elektrą nebrangi ir dėl industrijos. Juo daugiau elektros sunaudojama, tuo pigiau ji atsieina.

Toronto ir apylinkės unijų taryba priėmė reikalavimą, kad būtų pašalinta privaloma tarpininkystė. Kitaip sakant, uždrausta prievartinis įstatymas, pagal kurį vyriausybė gali uždrausti streikuoti.

Pavyzdžiui, jeigu vyriausybė panorės, ji neeis 100,000 geležkelečių streikuoti ir vers pasiduoti arbitracinės komisijos sprendimui. Ką ji pasakys, darbininkai turės priimti.

Spauda darė daug spėliojų ryšium su federalės vyriausybės perorganizavimu bet nieko tokio neįvyko, išskyrus nežymius ministrų pakeitimus.

Finansų ministras, kuriam spauda pranašavo galą, liko nepaliestas.

Viskas rodo, kad konservatai ruošiasi skelbti naujus rinkimus.

Religininkai dėjuoja, kad universitetuose mokslas stumia lauk religiją. Girdi, neilgai truks iki religija universitetuose bus pračieties relikvija.

Būtų tiesiog stebėtina kad mokslo įstaigose religiję pasilaikytų ilgiau.

Fordo darbininkai dar nesusitarė. Kalba apie išėjimą į streiką apie vidurį sausio mėnesio.

Kompanija, nežūrint to, kad General Motors susitaukė, vis dar spiriasi.

Naujas krizis dėl geležkelečių kompanijų. 4,600 lokomotyvų inžinierių kalba apie streiką. Pirmu kartu istorijoje jie ruošiasi balsavimui, ar eiti į streiką ar ne, jei jų reikalavimai nebus patenkinti.

Kompanijos sutinka su arbitracijos komisijos rekomendacija, bet jos turi skyumą, pagal kurį algų pakėlimas nieko nepadėtų inžinieriams.

Premjeras Diefenbakeris pagerbė buvusį Ontarijos premjerą L. Frostą paskirdamas jį į Privy Tarybą.

Dabar jis turės Honourable titulą visą gyvenimą.

Venerinės ligos Kanadoje pastaruoju metu padidėjo 19 procentų, kaip rodo statistiniai duomenys.

Jungtinėse Valstijose tuo pat metu venerinės ligos padidėjo 45 procentais.

Esą reikalingas tarptautinis vėjus prieš šias ligas, jeigu norima sumažinti jas.

Kanadietis

ATVIRAI KALBANT

Vakarų politikieriai peikia Indiją, kam ji panaudojo kariuomenę prieš portugalus, kurie geruoju nesiruošė apšaudyti Indijos žemės, bet tuo pačiu metu Jungtinės Tautos naudoja Indijos kareivius Katangoje.

Jeigu Indijos kariai gali naudoti ginklą kituose kontinentuose, tai kodėl jiems nevalia panaudoti jį namie prieš įsiveržėlius, nežūrint to, kad jie tai padarė šimtų metų atgal?

Anglijos užsienio reikalų sekretorius lordas Home sako, kad Indijos "kikas" portugalams savo žemėje sukūrė Jungtinių Tautų pamatus.

Ar jie kiek sudrebėjo, ar ne, tai tik ateityje pasirodys, bet rodos apie tai kalbėti visai netinka ministrai tokios šalies, kuri visai neseniai buvo ginklu užpuolusi ant Egipto.

Indija panaudojo ginklą išlaisvinimui savo žemės, o Anglijos, Francijos ir Izraelio užpuolimas juk buvo aiškiausias užpuolimas ant kitos šalies.

Profesorius David McLey iš New Brunswico universiteto, kalbėdamas Toronte pasakė, kad universitetų profesoriai jaučia, kad mokslas padarys religiją nusenušiu dalyku.

Jau dabar vos 25 procen-

tai studentų lanką bažnyčias.

Religiniai studentai esą labai nepopuliarūs studentų tarpe.

Tai pasakė ne koks komunistas ar socialistas, o baptistų dekanas.

Taipgi reikia atminti, kad tas yra Kanadoje, kur mokslo įstaigose nevalia viešai skelbti bedievybės.

Pasirodė spaudoje žinios, kad Kalifornijoje prasidėjo mėtymas iš knygynų knygų apie Tarzaną.

Girdi, knygoje nepasakoma aiškiai, kad Tarzanas ir Janė yra legaliai apsivedę.

Įdomu, kaip gi jie galėjo apsisvesti, jeigu džunglėse nėra nei kunigų, nei teisėjų.

Beždžionės tokių dalykų matyti neįvertina.

Popiežius šauksias visų krikščionių bažnyčių atstovų pasitarimą dėl sudarymo vienybės.

Bet jis iš kalno įspėja, kad krikščionių vienybė galima tik jeigu visi krikščionys pripažins popiežiaus vienvaldą.

Jis neketina įsileisti į savo sostą kitų religijų valdonų.

Užsienio interesai, kurie nori ir toliau pasilikti Katangą savo kontrolėj, žino, ką jie daro.

1960 metais jie gavo gryno pelno iš savo investicijų \$47,316,411. Viso jie yra investavę per 10 metų \$300,000,000. Tai gražus pelnas ant tiek investicijų.

Aktų ir Akinų Specialistas
J. E. Merritt & Son
 Optometristai - Optikai
 Valandos: 9-12 ir 1-6
 Treč. po piet uždaryta
 Antradi., Ketv. ir Penkt. vakarais
 pagal susitarimą.
 Tel. LE. 5-6400
 1149 Dundas St. W.
 Toronto, Ont.

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos
 Centro Komitetas išleido
 Kanados lietuvio Palantos parašytų
 Eilėraščių Rinkinį

Minčių Trupiniai

Leidinyje telpa apie 80 eilėraščių, parašytų iš Kanados darbo žmonių bei lietuvių emigrantų gyvenimo. Knygutė 80 puslapių. Kaina 75 centai.

Platintojams, užsisakantiems 5 egzempliorius ar daugiau, skaitome po 50 centų.

Užsakymus prašome siųsti:
 K. L. L. D. Centro Komitetas
 160 Claremont St.
 Toronto 3, Ont., Canada

Centro Komiteto Įsteigtas Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, Ont.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniais metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kaucija, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugrąžinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Žemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

- TEPADEDA MAN DIEVAS. F. Džeksonas. Romanas. Knyga 372 puslapių. Knygyne Nr. 627.
- KATORGA. I. Kazlovas. Aprašymas susijęs su V. Kapusko gyvenimu. Knyga 232 pusl. Knygyne Nr. 628.
- ŠLUBAS VELNIAS. Lesažas. Romanas. Knyga 312 puslapių. Knygyne Nr. 629.
- ŽMONĖS. Aug. Gricius. Apsakymai. Knyga 432 puslapių. Knygyne Nr. 630.
- SEŠIOLIKA RAKTŲ. A. Pocius. Apsakymai. Knyga 172 puslapių. Knygyne Nr. 631.
- ROSOMACHOS PASLAPTIS. V. Družininas. Apsakymas. Knyga 194 puslapių. Knygyne Nr. 632.
- Į ATEITĮ SVIESIĄ. B. Franckus-Zaliofis. Eilėraščiai. Knyga 192 puslapių. Knygyne Nr. 633.
- STIKLINIAI BALANDŽIAI. J. Dovydaitis. Apsakoma. Knyga 228 puslapių. Knygyne Nr. 634.
- LIETUS. A. Baltrunas. Apsakymai. Knyga 224 puslapių. Knygyne Nr. 635.
- ŽMONĖS IŠ ARTI. R. Kašauskas. Apsakymai. Knyga 172 puslapių. Knygyne Nr. 636.
- MĖLYNOS AKYS. Dr. Alg. Margeris. Tikrovės vaizdas. Knyga 368 puslapių. Knygyne Nr. 637.
- KRYŽIAUS ŽYGIAI. M. Zaborovas. Istorinių Kryžiaus žygių aprašymai. Knyga 300 puslapių. Knygyne Nr. 638.
- SEPTYNIOS DIDŽIOSIOS NUODĖMĖS. T. Kvietkovskis. Satyrinis veikalas. Knyga 350 puslapių. Knygyne Nr. 639.
- MOKYTOJOS LAIMĖ. L. Aleksandrova. Apsakoma. Knyga 304 puslapių. Knygyne Nr. 640.
- SIUNEVE IŠ SAULĖS ŠLENIO. B. Bjernsonas. Apsakoma. Knyga 344 puslapių. Knygyne Nr. 641.
- TOMO SOJERIO NUOTYKIAI. Markas Tvenas. Apsakymai. Knyga 304 puslapių. Knygyne Nr. 642.
- M. RUNŽĖ. V. Lebedevas, K. Ananjevas. Biografija. Knyga 356 puslapių. Knygyne Nr. 643.
- GERI NAMAI. Mykolas Sluckis. Romanas. Knyga 472 puslapių. Knygyne Nr. 644.
- ZINGSNIUOJANČIAI JAUNATVEI. A. Merkytė. Eilėraščiai ir publicistiniai straipsniai. Knyga 208 puslapių. Knygyne Nr. 645.
- NEŽINOMO AMŽIAUS PRADŽIA. K. Paustovskis. Apsakymai. Knyga 264 puslapių. Knygyne Nr. 646.
- ZIBA DURTUVŲ PLIENAS. K. Pliplys. Atsiminimai. Knyga 148 puslapių. Knygyne Nr. 647.
- KRISTINA LAURANSO DUKTĖ. Sigrida Unset. Romanas. Pirmas tomas 364 puslapių. Knygyne Nr. 648. Antras tomas 520 puslapių. Knygyne Nr. 649. Trečias tomas 534 puslapių. Knygyne Nr. 650.
- KAREIVINĖSE NERAMU. Ch. Kaplanas. Iš atsiminimų. Knyga 404 puslapių. Knygyne Nr. 651.
- PER LIEPSNOJANČIĄ ŽEMĘ. L. Bakutis. Atsiminimai iš partizanų kovų. Knyga 288 pusl. Knygyne Nr. 652.
- ERELIŲ STEPĖ. G. Bubenovas. Romanas. Knyga 492 puslapių. Knygyne Nr. 653.
- KOVOS KELIAS. Įvairių autorių raštų rinkinys. Knyga 392 puslapių. Knygyne Nr. 654.

TARYBŲ LIETUVOJ

Vištytis šiandieną

Autobusas rieda vieškeliu, kuris, vingiuodamas vaizdingomis kalvelėmis, veda į Kalvarijos rajono Vištyčio apylinkės centrą — Vištytį. Kalneliuose ir kloniuose jau žaliuoja žiemkenčių daigai, o traktoriai baigia užarti rugienas. Raudonoja šermukšnių kekės, nuo pakelės svyruoklių beržų krinta rusvai nusidažę lapai.

Staiga kairėje sublizga didžiulis ežeras, ir mašina, nugalėjusi dar keletą kalnelių, įrieda į miestelį.

Kaip keista — po daugelio metų į gimtąjį miestelį įvažiuoju autobusu. Malonu, kad tame autobuse linksmi žmonės. Jie visai nesistebi autobusu. Priprato prie jo, kaip pripranta prie kiekvieno gero daikto. Šiandien vištytiečiams nebaisios kelionės į Kauną, Vilnių bei kitas Lietuvos ar kaimyninių respublikų vietas. Prisimenu, būzuaziniais laikais retas iš Vištyčio apylinkės gyventojų nuvykdavo į Kauną. O kai vienas vargingas žmogelis iškeliavo pėsčias į Klaipėdą darbo ieškoti, tai visi baiminosi, sakydami: "Toks kelias! Paklys, ir bus po visų pelnų".

Toli įpracti nuėjo tie laikai, kai šios apylinkės gyventojai pas gydytoją vykdavo už 25 kilometrų į Kybartus, kai Vištytyje buvo tik pradinė mokykla, kai kartą per metus pro kaimą pravažiuojančio motociklo pažiūrėti bėgdavo vaikai ir suaugusieji.

Dabar Vištytis — apylinkės ir tarybinių ūkio centras. Jau keletą abiturientų laidų išleido vidurinė mokykla; jaunimo paslaugoms — kultūros namai. Gausu knygų bibliotekoje.

Viena didžiausių naujų miestelyje — elektra. Aukštai iškėlę galvas į Vištytį atžygiavo gelžbetoniniai stulpai, ant savo pečių nešdami aukštos įtampos elektros linijas. Ši linija atnešė šviesą Vilkaiviškio rajono "Šešupės", "Aušros", "Meiliūnų" kolūkiams, atėjo į Vištyčio miestelį, pasklido tarybinio ūkio fermose, mokyklose, parduotuvėse ir kitose įstaigose, gyventojų butuose.

Atmenu, rodos, 1938 metais šauliai, švėsdami kakokiją savo šventę, miestelio centre įkasė du stulpus ir ant jų pakabino dvi žibales lempas. Po to ligai gyrėsi, jog Vištytis vakarais apšviestas. Kaip sulyginti dabartį ir tas dvi žibales lempas!

Šalia autobusų stoties iš-

kilęs gražus dviaukštis namas. Jis baigiamas įrengti.

— Tai butai mūsų tarybinio ūkio darbininkams, — atsako paklaustas pažįstamas žmogus. — Tokių namų statys daugiau!

Daug naujų gyvenamųjų namų pasistatė patys darbininkai ir tarnautojai.

Daug kas pasikeitė mano gimtojo Vištyčio apylinkėje.

J. Kalvaitis

Kaimynines Valstybes

Užpirkti 20 tūkstančių centnerių riebių lietuviškų silkų į Klaipėdą atvyko Rostoko žuvies kombinato (Vokietijos Demokratinė Respublika) inžinieriai Moricas Hornungas ir Erichas Georgi. Svečiai lankėsi didžiajame žvejybos traleriye - šaldytuve "Vytautas Montvila", susipažino su konservų fabriko bei žuvies apdoravimo įmonės produkcija.

Lietuvos žvejų sugautos

Specialistai Kolūkiniam Kaimui

Sunki dalia kadais lydėjo Lietuvos artoją. Norėdamas geriau įdirbti žemę ir gauti brandesnį grūdą, jis nuo aušros iki sutemų liedavo devintą prakaitą.

Seniai praėjo tie laikai. Dabar Tarybų Lietuvos žemdirbiui atėjo į talką traktoriai, kombainai ir kitokios žemės ūkio mašinos. Lengviau ir geriau pasidarė dirbti. Ir ne vien tai. Mūsų kaimuose atsirado tūkstančiai naujų specialistų — agronomų, zootechnikų, daržininkų, kurie, baigę aukštąsias mokyklas ir technikumus, įdiegia į žemės ūkį visa tai, kas nauja, pažangu.

Gausų būrį jaunų specialistų žemės ūkiui paruošė ir netoli Vilniaus esąs Buivydiškio žemės ūkio technikumai. Tai — viena iš daugelio mokyklų, ruošiančių specialistus žemės ūkiui. Jos auklėtinius sutiksi dabar Žemaitijos ir Suvalkijos, Dzūkijos ir Aukštaitijos laukuose.

Technikumo direktorius Jeronimas Vaičiulis noriai pasakoja apie jo vadovaujamą mokslo įstaigą.

— Nūdienis Lietuvos žemės ūkis, — sako direktorius, — įvairiapusiškas. Tad, norint gerai tvarkyti tokį ūkį, reikalingi kvalifikuoti specialistai. Mūsų technikuose ir ruošiami agronomai, zootechnikai, sodininkai, daržininkai. Neseniai atida-

silkės turi gerą paklausą užsienyje. Siemet vien į Čekoslovakiją, Lenkiją ir Vokietijos Demokratinę Respubliką išsiųsta daugiau kaip 23 tūkstančiai dvigubų centnerių silkų ir 800 su viršum tūkstančių dėžučių žuvies konservų.

Daugiau Studijuojančių

Lietuvos aukštųjų mokyklų dieniniai fakultetai priėmė šiais mokslo metais beveik 500 studentų daugiau, negu pernai. Žymiai daugiau įstojo jaunimo iš įmonių, įstaigų, iš tarybinių ūkių ir kolūkių.

Palyginti su praėjusiais metais, beveik keturis kartus pagausėjo studentų, kuriems stipendijas moka įmonės, kolūkiai ir tarybiniai ūkiai.

Jaunimas labai veržiasi į Kauno Politechnikos institutą, kuriame nuo šių metų atidaryti nauji skyriai. Juose ruošiami garso technikos, skaičiavimo mašinų, kompiuterių, šaldymo agregatų specialistai.

Šiuo metu Kauno Politechnikos institute mokosi 7.200 žmonių.

rėme taip pat žuvininkystės skyrių.

Šiuo metu technikuose mokosi septyni šimtai žmonių. Tai beveik išimtinai kolūkiečių ir tarybinių ūkių darbininkų vaikai.

Mokslas čia trunka ketverių metus. Laiko pakankamai, tik mokykis! Technikuose dėsto prityrę dėstytojai, o be to, moksleivių paslaugoms — įvairios laboratorijos ir kabinetai, biblioteka, skaitykla.

Daug naudos duoda praktiniai darbai. Technikumas turi aštuonių šimtų hektarų bandomąjį ūkį, kuriame darbuojasi moksleiviai, o taip pat dvidešimties hektarų dekoratyvinių medžių parką.

Be to, moksleiviai atlieka

1,172,000 KOKLIŲ

Visoje Lietuvoje plačiai žinomi Ukmergės kokliai. Atsiimti šios statybinės medžiagos dažnai čia atvyksta Panevėžio, Rokiškio, Kėdainių, Lazdijų ir kitų rajonų statybininkai. Koklių pakanka. Anksčiau buvęs nedidelis fabrikėlis dabar virto stambiu koklių - keramikos fabriku, dirbančiu ištisus metus. Šiais metais jis pagamins 1,172,000 koklių, — beveik dešimt kartų daugiau, negu buvo išleidiama per metus iki karo, daugiau kaip 350 tūkstančių čerpių ir 300 tūkstančių pusplyčių.

gamybinę praktiką kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose.

Auga ir plečiasi Buivydiškio žemės ūkio technikumų miestelis. Štai šį pavasarį pastatytas didelis pastatas, kuriame įsikūrė klasės, laboratorijos ir kabinetai. Išdygo ir bendrabutis, kuriame kaip namuose gyvena moksleiviai.

Žodžiu, tėvai, išleidę savo vaikus į Buivydiškį, žino, kad praeis kiek laiko, jie baigs mokslą ir įsileis į gausų Tarybų Lietuvos žemės ūkio specialistų būrį.

J. Garuolis

"Siūlas" Taps Modernia Įmone

BIRŽAI. — "Siūlo" lininių audinių fabrike stoji rikiuotėn naujas gamybinis korpusas. Jame įsikūrė verpykla, kurioje pastatytos naujos verpimo mašinos, 50 procentų našesnės už senąsias.

Įmoneje vykdomi dideli rekonstrukcijos darbai. Ateinančiais metais, persikėlus audyklai ir apdailos cechui į naujas patalpas, fabriko gamybiniai plotai padidės dvigubai. Tuo tarpu darbininkų skaičius išaugs nežymiai. Įvedus šiuolaikines mašinas ir įrengimus, smarkiai pakils darbo našumas. Ypač tai pasakytina apie apdailos cechą, kur iki šiol pagrindiniai darbai atliekami rankiniu būdu. Po rekonstrukcijos fabrikas išleis 1,8 karto daugiau produkcijos, negu iki šiol. Bus įsisavinta grynos drobės gamyba.

Žymiai pagerės darbo sąlygos. Senajame pastate bus įrengta valgykla, higienos kambarys, kitos buitinės patalpos.

Rekonstruojamame administracijos pastate įsikurs klubas, kino salė. Biržų "Siūlas" taps modernia įmone.

Kompozitorių Kūriniai

Naujais kūriniais mūsų visuomenę pradžiugino Tarybų Lietuvos kompozitoriai: J. Juzeliūnas sukūrė poemą-koncertą styginiam orkestrui, E. Balsys — kantatą "Šventinė uvertiūra" (žodžiai J. Marcinkevičiaus), A. Klenickis — naujų dainų pluoštą.

Neseniai įvyko simfoninio orkestro koncertas, kurio metu pirmą kartą buvo atlikti nauji kūriniai. Tai S. Vainiūno uvertiūra "Už taiką", A. Račiūno keturių dalių simfonija, šeši V. Klovos romansai J. Degutytės žodžiais, J. Gaižausko simfoninė poema.

Geologų ir Geografų Atlikti Darbai

Vilniuje išleistas kolektyvinis Lietuvos mokslininkų darbas "Holoceno klausimai". Jame nušviečiamos paskutinio Žemės geologinio vystymosi laikotarpio — karterinio periodo — tyrimo problemos.

Rinkinyje išspausdinti Tarybų Lietuvos Mokslų akademijos Geologijos ir geografijos instituto bendradarbių straipsniai. Kai kuriuos Baltijos jūros raidos klausimus nušviečia geologas V. Gudelis. Geografas A. Basalykas savo darbe nagrinėja Lietuvos reljefo vystymosi problemas vėlyvojo ledynmečio laikotarpiu. Ape ledyninių latakų reikšmę rašo geografas A. Garunkštis.

Studijuojant šį geologinį periodą, Tarybų šalis užima vadovaujančią vietą pasaulyje, todėl rinkinys sukėlė didelį pasaulio mokslinės visuomenės susidomėjimą.

Geologijos ir geografijos institutas išleido "Geografinės metraščio" trečiąjį tomą, taip pat "Mokslinių pranešimų" dvyliką tomą, kuriame surinkti konferencijos dokumentai mezozojaus ir kainozojaus geologinių periodų tyrimo klausimais. Numatyta išleisti "Mokslinių pranešimų" tryliką tomą, eilinį "Geografinio metraščio" tomą ir akademiko K. Bieliuko kapitalinį darbą "Ežerotyros pagrindai".

Nauja Gamykla

Klaipėdoje pradėjo darbą nauja gelžbetoninių dirbinių gamykla. Joje įrengtos dvi automatinės technologinės linijos. Daug kur taikomas distancinis valdymas. Aukštasis visų gamybos procesų mechanizavimas ir automatizavimo lygis įgalins iki minimumo sumažinti darbininkų skaičių. Pavyzdžiui, viso betono skyriaus darbą iš valdymo pulto reguliuos vienas operatorius.

Naujoji gamykla užima 25 ha plotą. Ji aprūpins statybas surenkamomis gelžbetonio konstrukcijomis, skiediniu ir betonu.

Leningrado leidykla "Sovietski kompozitor" rusų kalba išleido J. Gaudrimo apybraižą "Muzikinė Tarybų Lietuvos kultūra 1940-1960 metais".

Knygoje yra du skyriai: "Muzikinis gyvenimas" ir "Muzikinė kūryba". Pirmajame apžvelgiamas Tarybų Lietuvos dvidešimtmečio muzikinis gyvenimas, o antrajame — trisdešimt penkių kompozitorių kūryba.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGJOS

Prenumeratos Kaina:

Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

TAI BENT MOKSLININKAI

Vienas Jungtinių Valstijų mokslininkas pasiūlė, kad Jungtinių Tautų iniciatyva būtų įrengtos tam tikros požeminės arkos, kur būtų galima suleisti parinktą skaičių jaunavedžių, kurie po atominio karo vėl užveistų pasaulį. Toks pasiūlymas, rodos, buvo pateiktas mokslininkų konferencijoje, kuri buvo suaukta apkalbėjimui gelbėjimosi atsitikime nuklinio karo priemonių klausimo. Reikia pasakyti, kad tokių "mokslininkų" yra nemaža.

Laimė, kad ne visi tokie. Beveik tuo pat metu 730 profesorių ir mokslininkų iš daugelio universitetų parašė laišką prezidentui Kennedžiui, pasisakydami prieš atominį ginklų gaminimą, slėptuvių ruošimą ir abelai ginklavimąsi, pinigų eikvojimą ginklavimuisi. Jie nurodo, kad lenktynės ginklavimėsi ir ruošimas slėptuvių prieštarauja taikingam žmonių sugyvenimui.

Visoki planai dėl gelbėjimosi nuo nuklinių bombų yra sutikimas, kad nuklinis karas įvyks. Tai viena. Kita, tai rūpinimasis išgelbėjimu mažos dalies žmonių.

Ar yra reikalas žmonijai susinaikinti? Pasaulis nėra dar išsemtas. Turtų ir maisto užtekėtų visiems. Ko reikia, tai ne ginklų ir nuklinių bombų, o visų bendrų pastangų pakelti gyvenimą visame pasaulyje. O jeigu kada bus sunku su mityba, tai galima aprašyti žmonių augimą pagal gimdymo kontrolės, o ne nukliniais karais.

Taipgi reikia pastebėti, kad nuklinis karas nėra išsigelbėjimas nuo socialinės evoliucijos. Gyvenimas keičiasi ir keisis. Nuklinis karas gali ne išgelbėti kapitalizmą, o visai jį parblokti. Jei kapitalistai turėtų košės galvoje, tai jie darytų reformas, kaip ir Kennedis sakė, kad prailginus savo sistemos gyvenimą.

Amerikiečiai ketina gaminti tam tikrus sausainius, kurie būsią padėti naudojimui atsitikime nuklinio karo. Būsią pagaminta bent 150,000,000 svarų. Būtų didesnė nauda, jei tie sausainiai būtų iškepti alkaniesiems pasaulio žmonėms.

Reikia ne slėptuves statyti, o nuoširdžiai stengtis pašalinti priežastis, kurios ardo taiką. Ir nebūtų sunku tai padaryti, jeigu Vakarų kapitalistai išsižadėtų savo bukaprotiško nusistatymo sugrąžinti tai, kas niekad nebegrįs. Pasaulio pažangos nebus galima sulaikyti nei su atominėmis bombomis.

TAIGI, TAIGI...

Vyskupas V. Brizgys, kuris palikęs savo avelės atlėkė į Ameriką, kalėdiniame žodyje sako: "Koks taikus būtų žmonių gyvenimas, jeigu visur žmonių širdyse būtų tiek Kristaus dvasios, kiek šiomis dienomis gatvėse matoma jo gimimo prisiminimo ženklų".

Ir kas iš to būtų? Juk tie visi prisiminimo ženklai yra biznio propaganda. Didžiosios krautuvės turėjo įrengusios prakartėles ir kitus Kristaus gimimo priminimus tik tam, kad patrauktų daugiau pirkėjų. Pašalink biznį iš kalėdų švenčių ir nebematysi nieko ant gatvių ir parduotuvinių languose.

Krikščionybė gyvuoja jau arti dviejų tūkstančių metų, bet kas iš to. Krikščioniškiausios tautos turėjo daugiau karų, negu nekrikščioniškosios. Krikščioniškosios tautos ne tik tarpusavyje kariavo, bet ir didžiausius plotus svetimų žemių savinasi, jų žmones išnaudojo. Kodėl gi kolonijose dabar toks skurdas, tokia tamsa?

Beje, ar gi Kristaus vietininkai nelaimino armijų praejusiųose karuose? Vieni laimino vienos pusės, kiti kitos. O ar šiandien katalikų dvasiškija neagituoja už ginklo vartojimą prieš tuos, kurie jai nepatinka? Kiti net atominį ginklą teisina.

Krikščionybė niekad nebuvo taikos puoselėtoja, nėra ir nebus. Ji pati vedė kryžiaus karus, ugnyje degino taria-

Ateities Žmogus

Alg. Mikuta

Kibirškščiuos raudonos pultų lempos,
Šio pasaulio ribos praplatės.
Išlaikysi smarkų amžiaus tempą,
Išlaikysi amžiaus krūvį ant peties.

Žmogiškai lakštingalas skardžias mylėsi,
Žemiškai — išvaikščiotos žemes.
Ir planetos tau dvelkimą vėsu
Lyg kvietimą vakarais numes.

Nesilygstant jį reikės priimti
Ir nunešt planetoms žemės obuolių.
Viskas tavo — rūdos, pultai, mintys
Ir braižykloj keletas gėlių.

Taip. Žmogus sekundėmis didėja,
Ir didėja voltai, tvinkčioja laidais.
Tau reikės mylėti, ką tėvai mylėjo
Ir ką tu tik šiandien atradai.

Pasidairius Po Pasaulį

Du aukšti Jungtinių Valstijų valstybės departamento pareigūnai iškėlė viršun, kad Jungtinėse Valstijose veikia Union Maniere du Haut-Katanga agentas Michael Strulens, buvęs belgų civilinis tarnautojas. Jis skleidžia melą apie Jungtinių Tautų akciją Katangoje ir kurstas amerikiečius priešintis Jungtinių Tautų akcijai prieš Tšombę.

Praėjusiais metais jis išleides \$140,000 šiai propagandai.

Minėta kompanija yra belgų, anglų ir kitų svetimsalių kontrolė. Ji matyti ir finansuoja šio agento veiklą Jungtinėse Valstijose.

Ir, kaip matyti, tai nemažai įtakingų amerikiečių pateko ant šio agento meškėrės. Net ir buvęs prezidentas Hooveris kalba prieš Jungtinių Tautų akciją Katangoje.

Britanija vėl traukia karo laivus į Persijos įlanką. Mat Irako vyriausybė atnaujino grumojimus užimti Kuwaitą, mažą, bet aliejumi turtingą karalystę Irako pasienyje. Irakas pakartoja teigimą, kad Kuwaitas yra Irako teritorija.

Kadangi aliejaus šaltinius išnaudoja britų kompanija, tai Britanija ir užstoja Kuwaito karalių. O tas, gaudamas daug pinigų už aliejų, tunka kaip penima kiaulė.

Kiti arabų kraštai taip pat matyti nesimpatizuoja Irako užmojui aneksuoti Kuwaitą. Neišrodo, kad Irakas galėtų įvykdyti aneksią tokioms aplinkybėms esant.

Indonezijos prezidentas

mus eretikus. O kas degino mokslininkus, kurie sakė, kad ne Saulė sukasi apie Žemę, o Žemė sukasi apie Saulę?

Pasaulyje taika būtų geresnėje padėtyje, jeigu milijonai žmonių, vietoj klausę popiežių ir vyskupų, dalyvautų judėjime už taiką, prieš karus.

Sukarno neatleidžia reikalavimo, kad olandai apleistų Vakarinę Naująją Gvinėją. Jis sako, kad ji priklauso Indonezijai.

Olandai, norėdami užkirsti kelią Indonezijai, kalba apie suorganizavimą nepriklausomos valstybės. Matyti jie tokiu būdu tikisi ir toliau išnaudoti tą tolimą žemę savo naudai.

Vakarinė Naujoji Gvinėja yra apgyventa papuanais, kurių esą apie 700,000. Jie didžiojoje tebere labai primityviški. Gilumoje salos esą tokių, kurie medžioja galvas. Jie tebegyvena akmens amžiaus sąlygose. Olandai, matyti, nepasistengė sukultūrinti juos. Įdomu, kaip olandai suorganizuotų nepriklausomą valstybę.

Įdomu ir tas: jeigu jie sutinka pavesti salą vietiniams, tai ko taip baidytis, kad ji būtų priskirta prie Indonezijos?

Amerikiečių palaikomas dešinysis Laosos princas Boun Oum buvo sutikęs tartis su kitais dviem princiais, neutraliuoju ir kairiuoju, Souvana Phouma ir Souphanouvong, bet kai tik pastarieji atvyko, jis pareiškė, kad jis nepasitiki jais ir nekooperuos.

Britanija, Tarybų Sąjunga, Jungtinės Valstijos ir 11 kitų valstybių beveik susitarė dėl Laosos savo konferencijoje Genevoje, bet tie princai dabar sudaro kliūtį Laosos sutvarkymui.

Ar nebus tik kas nors pakurstęs Oumo, kad jis nesutiktų. Juk amerikiečiai visais būdais remia jį ir bijo, kad jam susidėjus su anais dviem

gali reikalai pakrypti į kairę.

Pietų Afrikoje du nežinomi negrai peiliais subadė anglikonų vyskupą Rt. Rev. William Burnett, kurs piknikavo su savo žmona sustoję pakelėje. Jo gyvybė nėra pavojuje, bet buvo reikalinga įlieti kraujo, kurio daug nutekėjo. Buvo padarytos kelios žaizdos.

Kadangi vyskupas yra aparteito oponentas, tai reikia manyti, kad užpuolimą padarė baltųjų pasamdyti asmenys. Negrai juk nebūtų lietę savo draugo. Labai galimas daiktas, kad kas nors iš baltųjų buvo pasamdęs užpuolikus. Kaip aukštas pareigūnas, jis turi nemažai įtakos šalyje ir sudaro nemažą bėdos rasistams.

Tunisiai ir francūzai pradėjo pasitarimą, kad išspręsdus Tunisijos ir Francijos konfliktą, kuris paeina iš to fakto, kad francūzai nenori pasitraukti iš bazės prie Bizertos.

Tunisija nori, kad būtų nustatytas laikas, iki kurio francūzai turi apleisti Tunisijos teritoriją.

Francija yra pareiškusi, kad ji nesitrauks, kol tarpautinė padėtis nepagerės.

Francūzų slaptos armijos organizacija Alžyrijoje pasiskleidė lapelius, kuriuose sako, kad bet koks susitarimas tarp Francijos ir Alžyrijos neturės galios.

Armija nesiruošianti visuotinam sukilimui, bet ji planuojanti naujus žygius revoliuciniame kare.

Vis daugiau balsų pasigirsta dėl Francijos, kur situacija esanti labai keblė. Prisibijoma dėl De Gaulle, ant kurio gyvybės buvo jau keli pasikėsinimai. Dėsinieji matyti tikisi kada nors paimti galią Francijoje. Ar jiems pasisektų, tai kitas klausimas, bet šalis gali būti įblokšta į vidurinį karą.

Katango užsienio reikalų ministras Evariste Kimba baugina Jungtines Tautas komunizmo bauba.

Girdi, jeigu Katanga bus priversta pasiduoti ir pasidaryti neatsikiriama Kongo dalimi, tai galų gale visas Kongas atiteks komunistams.

Jis sako, kad Gizenka, Lumbos draugas, kuris dabar yra neva vicepremjeras Konge, paims valdžią ir pavers Kongą sovietine respublika.

Jis, kaip matote, griebiasi visų reakcionierių mėgiamo trikso, kad išsaugojus imperialistų interesus Katangoje.

Pastabos

Nors ir drebėdama iš baimės, vistiek šiaip taip gmonija išvengė trečio pasaulinio karo 1961 metais.

Aš turiu viltį, kad šiemet bus lengviau.

Pačiame pavojingiausiame taške — Berlyne — praėjusiais metais įvyko labai reikšmingas pasikeitimas.

Turiu mintyje atitvėrimą Vakarinio Berlyno.

Berlynas buvo pats pavojingiausias taškas pasaulyje.

Ten didžiosios jėgos buvo susipynusios ir maža provokacija galėjo užkurti gaisrą.

Vokietijos revanšistai turėjo gerą progą vykdyti provokacijas.

Dabar abi pusės atskirtos siena. Tai jau šioks toks, kaip žmonės sako, atsikabinimas.

Praėjusieji metai buvo žymūs dideliais įvykiais.

Praėjusiais metais žmogus pradėjo lakstyti raketomis apie Žemę.

Praėjusiais metais įvyko TSRS KP XXII suvažiavimas, palikęs pasaulyje didelius atgarsius.

Praėjusiais metais Kuba stojo į socialistinį kelią, pirmą kartą padaryti šiame kontinente.

Praėjusiais metais smarkiai subraškėjo ir kolonializmas.

Man tiesiog nesuprantama, kad atsiranda žmonių, kurie tokio didelio progreso pasaulyje metu ima ir sukumpuoti.

Atsiranda net tokių, kurie net ir kunigui į ranką pabučiuoja.

Paprastai, minkštesni, balesni suklumpa dideliems sunkumams užėjus.

Kai kam, mat, labai sunku eiti prieš vėją.

Keisčiausia tas, kad tokie susmukėliai nori pasidaryti progresyvių mokytojų.

Lyg įsikibimas į sutaną teiktų jiems "apšvietą" ar drąsą.

O gal tai paskutinis pasipardymas prieš visišką nugarinėjimą ir užmarštį.

Ar daug yra šiandien bent kiek įtakos turinčių iš tokių, kurie "pasitaisė" ir išpirkto savo "kaltes" bučiuodami kunigui ranką?

Mano linkėjimai su 1962 metais visiems Liaudies Balso skaitytojams yra sekanti: Būkite tvirti.

Pasauliui šiandien reikia tvirtų, toli matančių žmonių.

J. Y.

Stanley Burke, nuolatinis Kanados radio ir televizijos (CBC-TV) reporteris Jungtinėse Tautose, New Yorke.

CBC turi savo reporterius beveik visuose pasaulio didmiesčiuose.

Ką Kiti Rašo

Galimybė susitarti Berlyne

Tarybų Sąjunga ir Vakaraigali susitars dėl Berlyno, rašo W. D. Paterson, žurnale "Saturday Review". Jis skelbia 8 punktus, kuriais galima susitarti. Tarp jų yra "susiderinimas su dviejų Vokietijų faktų", o tai reiškia de fakto pripažinimą rytinės Vokietijos valdžios.

Tuose punktuose mažai yra naujo. Įdomu tačiau, kad gen. Lucius Clay parašė laisvą užgirdamas tą straipsnį.

Suprantama, kancleriui Adenaueriui nepatiks, kad ir netiesioginis rytinės Vokietijos pripažinimas, bet jeigu JAV tai priims, Adenaueris nieko daryti negalės.

Valstybės sekretorius D. Rusk NATO ministrų konferencijoj pareiškė, kad JAV turi kitas problemas, kurios nemenkesnės už Berlyno ir jai tenka savo jėgas išbarstyti į kelis ar keliolika frontų.

Pripažinimas dviejų Vokietijų taipgi patvirtintų ir esamą Vokietijos su Lenkija sieną, Vokietijos kaimynams tas svarbu, nes jie bijo galingos Vokietijos. Padalinta Vokietija negalėtų būti taip galinga, kaip buvo pirmiau ir neturėtų jėgų sukelti karą. Pirmiau ji du pasauliniu karu užkūrė.

— Vilnis

Ar gali laimėti be aiškaus tikslo?

Jungtinių Tautų vadovybė jau kelintu atveju pabrėžia savo veiklos misiją Kongoje. Girdi, ji nenori nuversti Ciombės režimą Katangos provincijoje. Ji tik norinti ten sugrąžinti tvarką ir ramybę.

Mūsų šalies vyriausybė ir-

gi kalba tik apie palaikymą Katangos prie Kongo. Ji netgi bijanti Ciombės diktatūrą Katangoje susilpninti. Ciombė esąs stambiausia Kongo atspara prieš komunistus, todėl jo pašalinimas tik pakentų mūsų "reikalui".

Šitokia ribota politika negali laimėti. Už Ciombės nuogaros tovi belgai, francūzai ir angliai. Dabar tai jau visiems aišku. Paliekant turtingiausią provinciją Ciombės rankose, nei tvarkos, nei ramybės Kongo nebus.

Laikas Jungtinėms Tautoms aiškiai pasakyti, kad jų misija yra pilnai suvienyti Kongo. Katanga turi būti išlaisvinta iš Ciombės klikos rankų. Tik su tokia aiškia politika Jungtinės Tautos laimės savo misijai pasaulinėje opinijoj. Jei jos svyruos ir abejos, tai iš jų dabartinių ginkluotų pastangų niekas neišeis. Kraujas liesis veitui. Suirutei gašo nebus.

— Laisvė

Mokslas ir religija

Atrodo, religija pradeda pasivyti mokslą. Tiesa, prieš šių dienų mokslo atsiekimus, nelengva atsispirti net ir tamsiausiai davatka.

Na, ir kaip buvo numatoma, tūli dvasininkai, vietoje pasmerkti naujausius išobulinimus technikoje, pradės juos pritaikyti religijoje.

Pirmieji taja linkme ledus pralaužė Prancūzijos bažnyčios kunigaikščiai. Jie jau keliose bažnyčiose pritaikė elektronikos automatų prie įvairių šventųjų altorių. Štai kaip tas vykdoma:

Davatka nori išprašyti šventąjį tam tikrų malonių. Padaro apžadus uždegti prie jo statulos žvakę. Degtuko nebereikia. Įmetė į automa-

tą vieną franką, žvakė dega vieną minutę.

Jei pageidaujama šventojo paslauga kiek komplikuoja, žvakę reikia deginti ilgiau. O su elektronišku automatu nepasiderėsi — kiekviena minutė vienas frankas.

Kas sakė, kad religija netaikoma su mokslu!

— L. Jonikas

Moterys redaktorės

J. Tysliavai mirus, "Vienybė" redaktoriaus pareigas pradėjo eiti Salomėja Narkeliūnaitė. Ji laikraštį redaguos kartu su leidėja, V. Tysliaviene.

Taigi "Vienybė" bus bene pirmas lietuviškas laikraštis (ne moterims skirtas), leidžiamas ir redaguojamas moterų. Žiūrėsime, kas bus.

S. Narkeliūnaitė — vilniėtė, dzūkų kilmės. Valerija Tysliaviene tuojau po pirmojo pasaulinio karo gyvenusi Vilniuje, lankiusi Vytauto v. gimnaziją.

Ko redaktorėms tektų dabar palinkėti?

Gal geriausias linkėjimas būtų toks: padarykite "Vienybę" laikraščiu, kovojančiu už kultūrinių ryšių su Tarybų Lietuva palaikymą.

Tegu "Vienybė" bus gera "Laisvės" kaiminka. Mes nenorime pyktis, nenorime peštis. Mes norime, kad lietuviybė Amerikoje juo ilgiau gyvuotų. O ji gyvuos tik tuomet, jei mes, kaip ištikimi lietuvių tautos sūnūs ir dukros, kovodami už bendruosius liaudies reikalus, palaikysime glaudžius ryšius su mūsų tėvų kraštu!

— R. Mizara

Prašaua pro šalį

Buržuaziniai nacionalistai labai dažnai linksnioja, kad laikraščiu "Vilnius" ir "Laisvės" darbuotojai ir šiaip jau pažangūs Amerikos lietuviai esą antiamerikiniai elementai, kasą Amerikai duobę.

Man atrodo, buržuaziniai nacionalistai prašaua pro šalį. Antiamerikiniai elementai yra tie, kurie galvoja Amerikai parodyti užpakalį ir grįžti į buržuazinę Lietuvą, jeigu ten grįžtų kapitalistinė santvarka.

Bent iki šiol neteko girdėti, kad bent vienas pažangus Amerikos lietuvis galvotų palikti pasirinktą savo anturąją tėvynę. Jis čia išgyveno beveik visą savo amžių, išaugino šeimą, prisiekė būti šios šalies piliečiu. Pažangus Amerikos lietuvis pasiryžęs čia palaidoti ir savo senus kaulus.

Tuo tarpu įvairiausio plauko nacionalistai ne tik patys, o ir savo jaunąją kartą ruošia grąžinti Lietuvon, tik, žinoma, buržuazinėn. Jiems Amerika tik laikino apsigyvenimo vieta.

— S. J. Jokubka

ŠYPSENOS

Jos nekaltos

"Ar tu užmiršai, kad mūsų 25 metų vedybinės sukaktuves pripuola rytoj?" pranešė žmona vyrui, kurs atrodė visai pamiršęs apie tai. "Ką tu manai, kad aš piaučiau porą vištų?"

"O kuo jos kaltos, kas atsitiko 25 metai atgal?" paklausė vyras.

Teks pasirgti

"Aš nenoriu greitai pasveikti", sakė ligonis slaugėi. "Aš jus taip myliu, kad noriu kuo ilgiau pabūti ligoninėje".

"Ir nepasveiksi greitai", atsakė slaugė.

"Ką tu žinai?"

"Gydytojas matė, kal jus bučiaivot mane. O jis mane labai myli".

Dėl informacijų

Draugavosi turtinga mergina su neturtingu vaikinu. "Tu esi labai turtinga?" tarė sykį vaikinąs.

"Taip, verta vieną milijoną dolerių", atsakė mergina.

"Ar tu sutiktum ženyti su manimi,"

"Ne".

"Aš taip ir maniau".

"Tai kam dar klausai?"

"Norėjau patirti, kaip jaučiausi žmogus netekęs milijono dolerių".

Trumpai

Pupos pirmiausia pasirodė Alžyrijoje, iš kur sykiu su civilizacija pasklido po visą pasaulį.

Ramusis vandenynas plačiausioj vietoj turi 11,000 mylių.

Pietiniame Vietname yra 2,000 Jungtinių Valstijų karininkų, kurie vadovauja Diem kariuomenei kovoje prieš vietinius partizanus.

JT PAVIRTUSIOS RUSŲ ĮRANKIU

MADRID. — Generalisimas Frankas sako, kad Jungtinės Tautos pavirto Tarybų Sąjungos politikos instrumentu.

Daugiausia jis užpykęs ant Tarybų Sąjungos už vėlavimą akcijos prieš Indiją, ryšium su pastarosios akcija prieš portugalus.

Portugalijos diktatorius Salazaras yra gen. Franko geras draugas.

Tačiau, gen. Franko užpykimas mažai ką reiškia. Jis tik parodo, kas per sutvėrimai pritaria Amerikos bei Anglijos imperialistams.

Su Dolerio Pagalba

N. AUKSTUOLIS

Jungtinės Valstijos labai plačiai naudoja dolerį savo tikslų atsiekimui pasaulyje. Iš kitos pusės, daug kur gudrūs politikieriai stengiasi visokiais būdais kuo daugiau tų dolerių išvylioti iš amerikiečių. Kaip šis "monki biznesis" eina, labai aiškiai matyti iš kanadiečio korespondento Williamo Stevensonso aprašymo įvykių Laosoje.

"Jungtinės Valstijos", rašo jis, "pradėjo kolosaliausia diplomatinio papirkimo kampaniją, kokia kada buvo bandyta. Valstybės departamentas paskyrė pirmanį mokėjimui \$35,000,000 dėl Laoso armijos iš 25,000 vyrų, tikėdamasis, kad pinigai pateks į bendrą cirkuliaciją. Per sekančius penkis metus buvo suversta į Laosą \$235,000,000. Bet jie visi pateko į rąžos valdančiosios klikos kišenes.

"Kanada buvo narys paliaubų komisijos Laosoje, kartu su Indija ir Lenkija. Jungtinės Valstijos darė didelį spaudimą į Kanados atstovus, kad jie nematytų įsteigimo militarinės patarėjų grupės, apsimetusiais civiliniais. Jungtinės Valstijos nepasirašė Genevos sutarties ir jautėsi laisvos kištis į Laosą".

Taigi, amerikiečiai ne tik vertė dolerius, bet ir savo militaristus kišo pro "užpakalines duris". Bėda tik tai, kad Laoso valdantieji rateliai tuos šimtus milijonų dolerių susizėrė į savo kišenes.

Nekurie amerikiečiai pradėjo įtarti, kad kas nors negerai. 1958 metais buvo nuskiestas kongresinis tyrinėtojas. Juomį buvo J. Graham Parsons, JAV ambasadorius, kurs vėliau užėmė Robertsono, Tolimųjų Rytų reikalų direktoriaus, vietą.

Parsonas užtikrino amerikiečius, kad finansinė parama išgelbėjo Laosą nuo komunizmo. Jis liepė laukti rinkimų, kurie aiškiai parodytų, kad už kelių dienų įvykę rinkimai davė didelius laimėjimus kairiesiems.

Kongresinis pranešimas birželio mėnesį 1959 metais parodė, kad faktinai amerikiečių doleriai buvo ne pagalba, o priešingai, jie dar pastūmėjo Laosos valstiečius prie komunizmo. Amerikiniai pareigūnai buvę papirkti, o kiti Parsono išvesti iš Laoso. Parama sukėlusi infliaciją ir pelnagrobystę.

Iš kitos pusės, Laoso pelnagrobiai galvojo, kaip daugiau dolerių gauti. Stevensonso rašo toliau:

"Kenkiantis kongresinis

pranešimas turėjo, kaip nors būti užgniaužtas. Tuom pat sykiu buvo sugalvotas dirbtinis militarinis krizis. Jis nukreipė visuomenės atydą. Jis paveikė taip, kad paramos užsieniui kritikai išrodė komunistais. Taip tai buvo atgaivintas plaukimas dolerių į armijos rankas. Dabar išlaidos buvo tris kartus didesnės, negu visos Laoso ekonomijos vertė.

"Diversija buvo įsivaizduojamos komunistų armijų 'invazijos' į šiaurinę Laosą formos. Trenksmas dirbtinių mūsų iššaukė Šiaurės Amerikoj didelius antgalvius laikraščiuose. Iš 'kovos lauko' plaukė šiurpūs pranešimai. Nebuvo nei vieno amerikiečio stebetojo taip vadinamos kovos zonoje..."

Kaip Kinta Žmonių Požiūris ir Supratimai

J. PALECKIS

Stambusis Tarybų Sąjungos dienraštis "Izvestija" įdėjo Justo Paleckio, Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininko straipsnį "Žmogus — žmogui". Jis įdomus tuo, kad jame Paleckis gyvais pavyzdžiais parodo, kaip naujoje socialistinėje santvarkoje Lietuvos žmonės persiauklėja, kaip kinta jų supratimai ir požiūris ir t. t. Kiek trumpinę čia minėtą straipsnį patiekiamame mūsų skaitytojams. — Redakcija.

Mūsų gimtoji respublika — Tarybų Lietuva yra įspūdingiausia didžiojo žmonių perauklėjimo pavyzdys — pavyzdys, neatskiriamas nuo Tarybų valdžios. Iš tikrųjų, senoji lietuvių karta kažkada išbandė visus kapitalizmo sunkumus ir baisybes, atrodančias kitų respublikų tarybiniais žmonėmis be galo tolimais, neįsivaizduojamais dalykais. Beveik 45 metus turinti tarybinų pertvarkymų istorija Pabaltijo tautoms truko tik du labai talpius dešimtmečius. Ir šiandien lietuviai, kartu su visa tarybinų tautų šeima stoto didingą komunizmo pastatą, ugdo visas tas aukštas, puikias, žmogiškas savybes, kurios partijos Programoje pavadintos moraliniu komunizmo kūrėjo kodeksu.

Daug padaryta formuojant naują žmogų, daug dar teks padaryti. Tačiau neturintis pavyzdžio žmogaus pa-

Amerikiečiai reikalavę iš prezidento ir senatoriaus greitos akcijos. Chruščiovas buvęs keikiamas kaip naujo pasaulinio krizio provokuotojas. Bet patyrinėjus ši komedija išsiaiškino.

Toks tai dolerio "monki biznesis" tęsėsi ilgą laiką. Jis buvo naudingas ir rėmėjams ir paramos gavėjams. Tačiau, kas liečia komunizmą, nieko nepadėjo. Dabar Laoso didesnę dalį šalies valdo prokomunistiniai partizanai. Nes liaudis neturėjo jokios naudos iš amerikiečių paramos. Valdonai susigrobė viską į savo rankas.

Panaši istorija su Amerikos doleriais ir Pietiniame Vietname. Amerikiečiai suvertė tenai šimtus milijonų. Faktinai, virš 2 bilijonų dolerių. Bet juos susigrobė šaika valdančios klasės, o liaudis kaip buvo neturtinga, taip ir paliko. Už tai ir tenai partizaninis judėjimas labai smarkiai plinta.

kilimas, kuris jaučiamas pas mus šiandieną — tikriausias, ryškiausias komunizmo pergalės artumo požymis.

Svečiai iš užsienio

Į "Šešupę" — lietuvių kolūki, esantį netoli Kapsuko, atvažiavo pažangių lietuviškos kilmės amerikiečių delegacija. Neslėpdami nuostabos ir susižavėjimo, žiūrėjo žmonės, palikę šią žemę prieš 30-40 metų, į įprasčiausias mums šiandieninio kaimo gyvenimo smulkmenas. Tvirti namai, pakeitę tradicines trobeles; valstiečių jaunuliai ir merginos su studentiškomis kepuraitėmis; hidroelektrinė ant upės, skardžiai baltose saviveikla klube; nauja didžiulė karvidė — visa tai užjūrio svečiams atrodė ne tik pakitimai, o esminis perversmas.

"Šešupės" kolūkio pirmininkas Juozas Miežlaidis, dar nesenas žmogus, su aukso žvaigžde ant krūtinės, karštai kalbėjo apie kaimo perspektyvas. Taip, tai bus jau ne kaimas — tikras agrumiestas su daugiabučiais namais, kelių šimtų vietų kultūros namais, ambulatorija, parduotuvėmis. Svečius, išlaikiusius atmintyje senosios Lietuvos — šiaurų stogų krašto vaizdą, visa tai negalėjo nejaudinti. Ir vis dėlto, kai aš paklausiau juos, kas delegacijai padarė didžiausią įspūdį "Šešupės" kolūkyje, jie pasakojo ne apie namus, ne apie apsiren-

gimą, ne apie studentiškas kepuraites, kurių anksčiau nebuvo matyti kaime. Jie vienbalsiai atsakė:

— Labiausiai mus sužavėjo tarybinų lietuvių psichologija. Tai iš esmės nauja psichologija. Kiekvienas jaučiasi esąs visko, kas yra aplink, šeimnininkas.

Gimsta naujas žmogus

Tai labai tikslūs žodžiai. Paprastas žmogus, kuris amžiais jautėsi priklausomas nuo kažkokių rūsčių ir nenu-maldomų jėgų, šiandien rąžose laiko savo likimą, planuoja kolūkio, miesto, visos respublikos ir šalies ateitį su tūkstantį kartų didesniu pasitikėjimu, negu kažkada skirstė negausius šeimos biudžeto litus ir centus.

Juk Miežlaidis galėtų pasakoti, kaip jo kaimo žmonės planavo derlių ne artėjančiam rudenii, o tam, kuris ateis po dešimt metų. Kaip karščiausiai jie, sprędami, ar galės 1971 metais duoti pusantro šimto centnerių mėsos 100 hektarų naudmenų, esant 40-50 kapeikų savikainai, ar nemaža 1,000 centnerių pieno tam pačiam plotui, kaip gauti 30 centnerių grūdų iš hektaro.

Nuosavybės instinktas, kuris atrodė neišnykstantis, amžiais būdingas žmogui, praranda jėgą. Tame pačiame "Šešupės" kolūkyje paprasta moteris Domicelė Kasperavičienė paprašė primti į artelės bandą jos karvę. Jai daugiau nereikalinga nuosava karvė — tegu ji bus kolūkio. Visa, kas Domicelėi reikalinga, ji tikisi gauti ne iš savo sodybos, o iš kolūkio, kurį ji dabar laiko daug kartų daugiau savu. Toli gražu ne visi taip galvoja, bet rytoj taip galvos visi.

Bedugnė tarp praeities ir dabarties

Aš kalbėjau su užjūrio svečiais, dar ir dar kartą grįždamas prie minties apie tą bedugnę, kuri skiria praeities ir dabarties gyvenimo dėsnius. Amerikos lietuviai paklausė, kur dingo tradiciniai šiame krašte vienkiamiai, kodėl taip daug valstiečių čia persikėlė į kolūkines gyvenvietes? Ir čia jie nejučiomis palietė pagrindinį klausimą, duodantį raktą suprasti nuostabiam valstiečių psichikos persiauklėjimui, kuris būdingas paskutiniesiems metams. Buržuazinėje Lietuvoje buvo atkakliai kuriami vienkiamiai, ir tai buvo ne tik ūkinė, bet ir politinė priemonė.

Venkiamiai — tai valstiečių vienatvės salelės, jų gyventojas kovoja už save ir prieš visus pagal principą: žmogus žmogui — vilkas. Tačiau laikai pasikeitė, ir pirmas naujo, kilnaus prin-

cipo "žmogus žmogui — draugas, bičiulis ir brolis" pergalės požymis Lietuvoje pasireiškė būtent tuo, kad valstiečiai pradėjo bodėtis uždaro vienkiamų gyvenimo, juos traukė žmonės, kolūkis, didelis kaimas. Tas persikėlimas buvo svarbus lietuvių valstiečio žingsnis iš praeities į ateitį. Patys kolūkiečiai su pasididžiavimu apie tai man pasakojo ir naujojoje Karolio Požėlos vardo artelėje Kėdainių rajone, ir būsimųjų agromiestų "Pergalė", netoli Klaipėdos, ir "Raudonoji vėliava" — Meškučiuose, netoli Šiaulių, pirmosiose gatvėse.

Naujas požiūris į pareigas

Visuomeninės pareigos jausmas pasiekė milijonus eilinių žmonių ir tapo jiems įprastu. Man papasakojo apie nusipelnusią statybininkę V. Plavinskienę. Ši pagyvenusi moteris, trijų vaikų motina, atsiradus reikalui, savanoriškai paliko miestą ir išvyko dirbti į kolūki, kuriam labai reikėjo jos profesijos žmonių. Ne dėl naudos sau, o dėl nepažįstamų žmonių gerovės ji sutiko iš pagrindų pakeisti savo gyvenimą.

Žmonės galvoja apie savo draugus, artimus, ir tolimus, ieško būdų padaryti jiems gera. Vilniaus depo komunistas Viktoras Kiseliovas geležinkelio gyvenvietėje subūrė nagingų žmonių brigadą, pradėjusią nemokamai kaimynams remontuoti elektros prietaisus, radijo imtuvus, televizorius. Žmogus panoro džiuginti žmones. Juk tai natūralu.

Seniausias Lietuvos menininkas, TSRS liaudies dailininkas A. Zmuidzinavičius be atlyginimo atidavė labai turtingą paveikslų kolekciją visuomenei. Ir tai visiškai natūralu. Geležinkelininkai, besimokantys vakarinėje mokykloje, surengė namų pamokas sunkiai susirgusiam bendramokslui. Nors mokyti ji teko po darbo, tuo laiku, kai patiems reikėjo ruošti namų uždavinius, — niekas neatsisakė papildomo apkrovimo.

Žuogus — šeimnininkas

Neseniai mes Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiume gavome laišką iš vienos merginos, kurią imtis plunksnos privertė pilietinis pasipiktinimas. Su širdgėla ji rašė apie tai, kad kolūkio pirmininkas neapgalvodamas kerta brangius medžius. Ji reikalavo skubių priemonių žaliajam draugui apginti. Ne, ši mergina neturėjo jokio ryšio su miškininkystės įstaigomis, ji netgi negyveno Vilkaviškio rajone, kur tai įvyko. Ji tik laikė negalimu dalyku susi-

Kaip Eina LB Vajus

Nors švenčių ir sąryšyje su jomis baliavojimų laikotarpis, bet vistiek gražus būrys LB draugų ir draugių neužmiršo Liaudies Balso einamo vajuus reikalų. Laikė šios savaitės gauta 5 naujos prenumeratos ir \$107.50 aukų.

Vajininkų eilę papildė Revelstoke, B. C., ir Argentinos vajininkai. Pirmiau atsiliepė Vankuverio, Montrealo, Toronto, Winnipeg, Čikagos, Hamiltono ir Miami vajininkai gražiai papildė vajuus veiklos rezultatus. Ypač gražiai pasirodė trečio ir ketvirto rajono draugai besidarbuodami, kad prašalinius pas juos pasireikšusį atsilikimą.

Toronto pirmąjį vajininkų nenktyne neįvyko žymesnių pakaitų. J. Valūnas vis laikosi pirmojo vietos su 869 punktais ir J. Valaitis su 627 punktais.

Tarprajoninėse lenktyne antras rajonas vis laikosi pirmojo vietos. Iki gruodžio 31 d. vākaro iš rajonų gauta sekantjai:

Iš pirmo rajono 8 naujos prenumeratos ir \$770.25 aukų.

Iš antro rajono 22 naujos prenumeratos ir \$1,890.10 aukų.

Iš trečio rajono 1 nauja prenumerata ir \$299.00 aukų.

Iš ketvirto rajono viena

taikyti su netvarka. Puikios savybės, kurias įtvirtina moralinis komunizmo kūrėjų kodeksas, — tokių žmonių kraujuje.

Kai atsiranda reikalas padaryti gerą, sąvoka "svetima" tampa abstrakčia. Plėšinių gyvenvietėje Rudno, Kazachstane, yra gatvė, pavadinta lietuvių mergaitės Marytės vardu. Kokį žygį darbį ji įvykdė? Kodėl Kazachstane, kuris atskirtas nuo jos gimtojo krašto keletu tūkstančių kilometrų, panoro įamžinti Marytės vardą? Jaunuolė Marytė Bižytė savanoriškai atvyko į nepažįstamą kraštą, kadangi ji ten buvo reikalinga šaliai, kadangi ir kazachų žemę ji laikė tokia pat brangia, kaip Vilniaus arba Šiaulių. Ji dirbo kaip visi, dalijosi su plėšiniečiais sunkumais ir buvo nepastebima tol, kol gyvenimas pareikalavo iš jos žygdarbio. Ne, ji pati išsavojo jo pareikalavo. Ji nesvarstydama puolė po automašiną, norėdama išgelbėti vaikus, svetimus vaikus, kuriuos tą sekundę pamatė pirmą kartą. Marytė žuvo, savo gyvenimo kaina užmokėjusi už dviejų mažylių išgelbėjimą.

nauja prenumerata ir \$109.35 aukų.

Iš JAV 12 naujų prenumeratų ir \$838.45 aukų ir iš Argentinos dvi naujos prenumeratos.

Bendrai laike šio vajuus gauta 47 naujos prenumeratos ir \$3,897.15 aukų. Iki būtinosios kvotos išpildymo dar trūksta 53 naujų prenumeratų ir \$102.85 aukų.

Vajininkai pagal punktus išsirikiavę sekantjai:

Toronto vajininkai	3,290
Montrealo vajininkai	2,264
Windsoro vajininkai	690
Čikagos vajininkai	625
Hamiltono vajininkai	473
Port Arthur vaj.	406
Brooklyno vaj.	289
Kapuskasingo vaj.	238
Londono vaj.	236
Winnipeg'o vaj.	230
Norwoodo vaj.	229
Courtlando vaj.	173
Vancouverio vaj.	157
Detroito vaj.	149
Rochesterio vaj.	139
Lawrence vaj.	125
Sudburio vaj.	114
Foresto vaj.	112
Los Angeles vaj.	106
St. Peterburgo vaj.	100
Red Lake vaj.	96
Worcesterio vaj.	84
Waterburio vaj.	78
Clevelando vaj.	70
Miami vaj.	70

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

A. Grinkus, Vancouver, B. C., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo K. Meškauskos \$16.00 aukų.

M. Gudas, Montreal, prisiuntė atnaujintų prenumeratų.

A. Rudaitis, B. Aires, Argentina, prisiuntė dvi naujas prenumeratas.

J. Valaitis, Toronto, pridaė atnaujintų prenumeratų.

V. Strazevičius, Toronto, pridaė atnaujintų prenumeratų ir nuo M. Litviniuk \$3.00 aukų.

F. Gutauskas, Revelstoke, B. C., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir \$11.00 surinktų aukų. Aukojo: A. Grabauskas, M. Ivanauskas ir F. Gutauskas po \$3.00 ir Leon Tyrkala \$2.00.

Alex Zvirzdin, Richfield Springs, N. Y., atsinaujindamas prenumeratą paaukojo \$4.50.

J. Ziulys, Toronto, atnaujino prenumeratą į Lietuvą.

M. Vidrukas, Winnipeg, Man., prisiuntė naują prenumeratą užrašytą F. Zalio; keletą atnaujintų, kurių tarpe vieną P. Šakalio atnaujintą į Lietuvą, ir ten draugų suaukotus \$36.00. Aukojo: M. Deedas ir P. Šakalys po \$10.00; A. Diksonas \$6.00,

San Leandro vaj. 69
San Francisco vaj. 65
Revelstoke vaj. 35
Argentinos vaj. 35

Ir keliolikos kitų vietovių vajininkų, turinčių po mažiau kaip 60 punktų, kurių skaičius laike praeitos savaitės nepasikeitė, čia nekartojami.

Kaip matote iš virš paduotų davinių, tai nežiūrint pastaruoju laiku ketvirto ir trečio rajono draugų rodomo aktyvumo ir pasiaukojimo, dar vis yra skaudokai atsilikę šiame vajuje. Antro, pirmo rajonų ir JAV draugai labai gražiai pasidarbavę ir darbuojasi. Reikia tikėtis, kad šių vietovių draugai ir draugės vajuus uždavinys išpildys su labai reikiamu kaupu. Dabar visų svarbiausiuoju reikalu stovi, tai gavimas naujų prenumeratų. Vajus baigiasi, o mes dar neįėjusę net būtinosios prenumeratų kvotos išpildymą. Visi LB draugai ir draugės turime rimčiau susirūpinti šiuo reikalu, kad laike ateinančių poros savaitių, iki sausio 15 d., kaip aukų, taip ir naujų prenumeratų kvotos būtų išpildytos su kaupu. Labai ir labai prašome visus LB skaitytojus susirūpinti šiuo reikalu ir ryžtingiau pasidarbuoti, nes tai visų bendras visuomeninis reikalas.

K. Kiliukevičius

F. Zalyus \$5.00, P. Gudžiunas \$3.00 ir N. Rakauskas \$2.00.

B. Kvietinskas, Montreal, prisiuntė atnaujintų prenumeratų, kurių kelias atnaujino K. Juška į Lietuvą ir Kūčių vakare suaukotus \$4.

J. Lesevičius, Montreal, prisiuntė naują prenumera-

tą, užrašytą U. Doveikienės į Lietuvą, keletą atnaujintų, kurių tarpe keturias jo paties atnaujintas į Lietuvą, ir dar \$18.00 surinktų aukų. Aukojo: S. Doveika \$16.00; R. K. ir U. Doveikienė po \$1.00.

J. Astylienė, Hamilton, Ont., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo S. Chrzanavičius \$1.00 aukų.

P. Piragis, Estevan, Sask., prisiuntė atnaujintų prenumeratų.

J. Urbanavičius, Montreal, prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo P. Jokšio \$1.00 aukų.

J. Kiškis, Toronto, patalokininkavo prenumeratų atnaujinime.

B. E. Senkevičienė, Chicago, Ill., prisiuntė atnaujintų prenumeratų.

A. Rudenas, Toronto, pats užsiprenumeravo LB.

A. Paukštienė, Miami, Fla., prisiuntė atnaujintų prenumeratų.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

A. Jocius, Weston, Ont., \$6.00;

I. Stančiauskas, Toronto, \$4.00;

J. Glovackas, Montreal, \$1.00;

P. Liugas, Toronto, \$2.00.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Paieškojimas

Paieškau Joną Ezirskį, kilusį iš Žėdikų miestelio. Prašau atsiliepti ar žinančius jį maloniai prašau pranešti, už ką būsiu labai dėkingas.

Alex Zvirzdin
P. O. Box 404,
Richfield Springs, N. Y.
USA

Laiškas iš Lietuvos

Montrealiečiai L. P. Kisieliai gavo laišką nuo Prano Tumėno, buvusio kanadiečio. Tarp kita ko jis rašo:

"Mieļi Draugai Kisieliai! "Geras laikas, kai gavau Jūsų laišką, bet tik dabar įstengiau parašyti, Mat 26 dienas buvau išvažiuavęs į Druskininkus gydytis — poilsiauti, tai ir prisidarė čielas rinknys laiškų.

"Gražu ir naudinga Druskininkų sanitorijoje - kurorte pagyventi.

"Pernai aš buvau Trakuose poilsio namuose vieną mėnesį, o šiemet Druskininkuose, ir tai nemokamai, dargi gelžkelio bilietą užmoka ir gydo visokias ligas. Kanadoje to ne už pinigą negautum, o darbininkų nebūtų ir prieinama.

"Gruodžio 10 dieną mano žmona važiuoja į Druskininkus poilsui.

"Skaičiau J. Kardelio verksmus apie sugrįžusius. Jis vis niekus tauškia. Deksniai gyvena be darbo ir be rūpesčio ir laisvi. Jie nusipirko mašiną 'Volgą', o J. Pelekauskas merginėja, taipgi laisvas.

"Iš šios vietos, kur mes gyvename, gal apie 400 metrų iki 'Lelijos' siuvyklos, kur tu, Petre, pereitais metais lankeisi. Dabar parvažiavus nepažintum tos vietos, kaip viskas pasikeitė: išaugo kelios dešimtys penkiaaukščių namų, po 60-80 butų kiekviename name... Uošvis iš kolūkio privežė visokių gerybių, mėsos, bulvių, daržovių, tai pakaks visai žiemai. Be to, turime pajamas, tai galime puikiai gyventi..."

"Širdingiausi linkėjimai nuo visos šeimos.

"Draugiškai, Pranas"

Kanados Broadcasting Korporacijos televizija duos keturius parodymus prisimenant 1930 metus. Tuose parodymuose bus egzaminuojami

mi trijų provincialių premjerų (jau mirusių) gyvenimai ir jų įtaka į Kanados gyvenimą. Nuotraukoj, iš kairės ir dešinė: Maurice Duplessi,

William Aberhart ir Mitchell Hepburn. Pirmasis buvo Kvebeko premjeru, antrasis Albertos, o trečiasis — Ontarijos.

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Kalėdų švenčių proga lankėsi Montreale Klemenso ir Marytės Čekaičių sūnus su šeima iš JAV. Montrealietės Knisiauskienės brolis Petras Janušas su šeima iš Toronto.

Mirė A. Šmitienė (Janulaitytė), sulaukusi 63 metų amžiaus. Paliko liūdesyje vyras, 2 dukterys ir sūnus Kanadoje, sesutė Jungtinėse Valstijose.

Vėlionė atvyko Kanadon po pirmojo pasaulinio karo iš Lietuvos, Gizų parapijos, Vilkaviškio apskrities.

Mirė J. Gargasas, sulaukęs 44 metų amžiaus. Vėlionis buvo gimęs Kanadoje. Iš profesijos buvo elektros inžinierius. Priklausė lietuviškose organizacijose, nekurį laiką buvo Vytauto klubo pirmininkas. Paliko liūdesyje žmona.

Gruodžio 25 dieną Reddy Memorial ligoninėj mirė Antanina Budauskienė (Podakaitė), sulaukusi 72 metų amžiaus. Paliko liūdesyje vyras Feliksas Budauskas ir dvi jau vedusias dukterys.

Vėlionė buvo malonaus būdo, nuoširdi moteris. Priklausė prie Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos, mylėjo apšvieta, buvo nuolatinė Liau-

dies Balso skaitytoja. Lai būna jai lengva Kanados žemėlė, o likusiai šeimai nuoširdžiausias užuojauta.

Gruodžio 21 dieną Montreale buvo 800,000 dirbančių už algas, iš kurių buvo registruotų bedarbių 47,755.

Montrealo priepilaukos šaldytuvuose buvo virš 3,000,000 svarų šaldytų kalakutų. Jie buvo išgulę sandėliuose virš metų laiko. Valdžios inspektoriai paskaitė juos netinkamai valgyti, bet gudrūs verslininkai perdėjo juos į naujus plastikos maišukus ir pardavė kalėdų švenčių proga.

Montreale per kalėdas prarado gyvybes 16 asmenų auto nelaimėse. Gi požeminiai

drašuučiai išplėšė iš bankų ir kitų įstaigų \$120,000.

Krikščionis Lai Fengtien susiginėjo su budistu Yang Hung už tikėjimą. Krikščionis smogė budistui į galvą su plaktuku. To pasėka buvo ta, kad budistas buvo be sąmonės nugabentas į ligoninę, o krikščionis — į kalėjimą.

(Jeruzalėje krikščionys apsimėtė alaus buteliais.)

CCC, didžiausia cemento įmonė Šiaurės Amerikoje, buvo užsimanusi atsikratyti senų darbininkų, kad nereiktų mokėti pensijas sulaukus 65 metų. Derybos, kurios tęsėsi nuo liepos mėnesio, nieko nepadėjo. Bet solidarūs 8 savaičių streikas suminkštino bosus.

Darbininkai, iš savo pusės, pažino geriau vienas kitą, suprato, kad jų išeitis yra jų solidarumas.

B. K.

Kaip atrodo Biržai Dabar

Jau ne pirmą kartą grįžęs iš Argentinos lankiausi Biržuose. Šis miestas man malonus ir brangus todėl, kad jį iš pat vaikystės pažinojau. Čia lankiau gimnaziją ir turėjau daug draugų, giminių ir pažįstamų. Dabar iš tų pažįstamų mažai kas teliko — vienus hitlerininkai išžudė, kitus išvežė į Vokietijos katorgą, o dar kiti žuvo gar-

bingoje partizaninėje kovoje prieš okupantus.

Buržuaziniams valdymo metais pramonės įmonių bemaž ir nebuvo, išskiriant dvi vilnų karšyklas, malūną ir lentpiuvę. Mūrinių pastatų mieste beveik nebuvo.

Didžiojo Tėvynės karo metais Biržai labai nukentėjo, ypač paskutinėmis karo dienomis, kai Tarybinė Armija vijo lauk vokiškuosius okupantus. Esesininkai specialiai degino namus. Biržuose kelias dienas vyko kautynės. Miestas buvo sunaikintas.

Biržiečiai Petras Zalenkevičius, Jonas Astrauskas, Leonas Balčiūnas ir kiti parodė žudynių vietą ir papasakojo apie žmonių skerdynių žiaurumus.

Pirmosiomis okupacijos dienomis buržuaziniai nacionalistai buožės ir jų sūneliai, kaip pavyzdžiui, Orlas, Zakarys, Barisas ir kiti, užsirišę ant rankovių baltus raiščius, ėjo "medžioti" tarybinių žmonių. Iš jų galime paminėti mano gerai pažįstamus, — kalbėjo Zalenkevičius. — Jaunuoliai Kazys Bira, Juozas Pavinkšnis, Jonas Margenis ir kiti. Jie buvo suimti, kankinami, o paskiaus sušaudyti. Tokio pat likimo susilaukė aktyvūs kovotojai už

liaudies laisvę Zalenkevičius, Galdauskas, Zaletas ir kiti.

Atstravo miškely, "Ažuolyne", yra masinių žudynių kapinės. Čia toks puikus miškelis, žavingos apylinkės, rodos, niekas nepagalvotų apie 1941-jų metų tragediją.

Šioje vietoje buvo žudomi žydai, lietuviai ir kitų tautybių piliečiai. Viename grani-tiniame paminkle skaitome: "Biržų apskrities partiniams tarybiniams aktyvistams, sušaudytiems 1941 metais lietuviškųjų nacionalistų".

— Čia pat ilsisi ir mano brolis, — liūdnai prašneko Zalenkevičius.

Ant kito paminklo užrašyta: "Čia palaidota 3,000 tarybinių piliečių, kuriuos 1941 metais sušaudė hitleriniai fašistai".

Apylinkės gyventojai su pasibaisėjimu apie tai papasakojo, kaip prie duobių buvo nurengiami ir šaudomi žmonės. Budeliai nepasigailėjo nei senelių, nei vaikų. Dėl sušaudytų drabužių ir auksinių dantų žudikų tarpe kildavo net kruvinos pešty-nės.

Dabar Biržų miesto nepažinsi. Jis atsistatė, išsiplėtė. Matome ištais naujus su dviejų trijų aukštų mūrinius kvartalus, o privatiniai puikūs namai užima viso priemiesčio apylinkę.

Biržų Radvilų pilis, kurią sugriovė švedai, dabar restauruojama. Pilies ribose išsidėstęs puikus parkas — mėgstama biržiečių poilsio vieta. Parke saugojami įvairūs senovės ginklai, o taip pat pastatytas Radvilai paminklas. Pilį skalauja Šervėnos ežeras, į kurį įteka Aglonos upė, o išteka — Apaščia.

Buvęs Biržų kalėjimas paverstas sandėliu, o buvusioje Janonio gimnazijos rūmuose įrengtas paštas. Naujai pastatytos dvi vidurinės mokyklos ir internatas — tai didžiuliai mūriniai pastatai.

Buržuaziniams valdymo metais Biržuose buvo viena gimnazija, kurioje mokėsi 400 mokinių ir dirbo 18 mokytojų. O visoje apskrityje buvo 35 pradinės mokyklos su 2,000 mikiųjų ir 81 mokytoju.

Dabar Biržų rajone (be Vabalnikų) yra 8 vidurinės mokyklos su 2,975 mokiniais

ir 197 mokytojais, 7 septynmetės ir 35 pradinės mokyklos, kuriose mokosi 2,300 mokinių ir dirba 114 mokytojų.

Biržuose mokėsi įžymus lietuvių pietas - revoliucionierius Julius Janonis, kurio vardu yra pavadinta viena iš vidurinių mokyklų.

Biržuose įrengtas puikus kinoteatras, Kultūros rūmai, vaikų darželis, lopšelis, biblioteka, Kraštotyros muziejus, muzikos mokykla, o bažnyčios visos veikia, išskiriant latvių, kuri karo metu buvo sunaikinta.

Buržuaziniams valdymo metais Biržuose buvo viena ligoninė su 40 lovų. Visoje Biržų apskrityje tebuvo 12 gydytojų. Darbo žmonėms gydymas buvo neprieinamas, nes už gydymą reikėdavo stambias pinigų sumas mokėti.

Dabar Biržuose yra ligoninė ir poliklinika. Ligoninė turi 100 lovų. Gydytojų 26 ir medicinos seserų 63. Rajone yra ligoninės Medekiuose, Pabiržėje. Ambulatorijos Nemunėlyje ir Radviliškyje, Felcerių ir akušerinių 8 punktai, kuriuos aptarnauja 30 gydytojų ir 205 medicinos personalo darbuotojai.

Biržuose yra stambi alaus darykla, vilnų karšykla, verpykla, malūnas, linų apdirbimo fabrikas "Siūlas", pirminio linų apdirbimo fabrikas "Šiaudelis", labai stambi Mašinų melioracijos stotis (MMS), statybos kontoros ir t. t.

Nuo Biržų už 6 kilometrų randasi mano gimtinė — Užubaliai. Pabiržės miestelis ligai liko mano atmintyje.

Pabiržės miestelis žymiai išaugęs ir pagražėjęs. Dabar yra vidurinė mokykla, kur anksčiau nebuvo jokios. Yra kultūros namai, biblioteka, vaistinė, ligoninė, pašto agentūra, krautvės ir t. t. Pabiržės kolūkių kolūkiečiai prisistatė daug puikių mūrinių namų. Atsirado kolūkių vienietė. Nuo čia netoli veikia garsus Likėnų kurortas, kuriame gydos ne tik Lietuvos darbo žmonės, bet ir iš visos mūsų didžiosios Tėvynės respublikų.

Mano gimtinėje gerai gyvena sesutė ir svainis. Jų sūnus mokosi Panevėžio statybos technikumė, o daugelis iš pusbrolių ir puseserių vaikų mokosi aukštesiose mokyklose. Nijolė Kairytė baigė pedagoginį institutą, Antanas Gilyas tapo vaistininku, Jonas Astrauskas mokosi Vilniaus pedagoginiame institute.

Aš klausinėju biržiečius ar sutiktų grįžti į ankstyvesnius ūkelius. Jie ilgai iš manęs juokėsi.

"Argi nebeatmeni, amerlikti, koks sunkus mūsų gy-

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILES ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą
Mr. Manfred Kory
Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniausių STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. PO. 8-66-9
VERDUN, QUE.

Specialistai Drabužių Dažytojai

Jos. Petrera & Geo. Marks

199 A CHEMIN CHAMBLY RD.
LONGUEUIL, QUE.

Montreale ir apylinkėse paimame ir pristatome į namus. Darbą garantuojame savo 30 metų patyrimu.

Telefonas OR. 4-7578

Lotynų Amerikos Žmonės Gyvena Dideliame Skurde

Michael Best gruodžio 16 dienos Staro savaitinėj laidoj plačiai rašo apie Lotynų Amerikos žmonių gyvenimą.

"Atsilankius į Bagotą, Kolombijoje, išrodo švaru, visko pilna. Bet netruko ilgai, kaip apspito mane vaikai, suplyšusiomis drapanėlėmis, be sustojimo kostj", rašo jis.

Panašiai esą ir kitose Lotynų Amerikos sostinėse. Pusė vaikų iki 5 metų išmiršta. Priemiesčių lušnyai atrodo pasibaisėtinai. Suremti iš skardų, storo popierio. Jis užėjęs į vieną tokį "namą", kuriame gyvena šeima iš 9. Viena lova iš lentų, ant jos suplyšęs matrasas. Vaikai miegą ant cementinių grindų. Pilna musių, kitokių vabalų. Žiurkės naktį neduodančios ramybės. Saulė ir dieną neįsiskverbia, nes nėra langų. Dirba tėvas, sūnus ir duktė. Visi trys uždirba į savaitę 13 dolerių. Maistas — tik daržovės, vaisiai. Mėsa — didelė retenybė. Pieno visai nėra.

Žmonių vidutinis amžius 34-35 metai. Žmonės anksti miršta dėl nedasimaitinimo, nebuvimo medikalės pagalbos. Daugelis išgyvena visą amžių nesutikę gydytojo. Mažai kas lanko mokyklas. Išdirbę pas turtuolį 20 metų savo nuosavybę išsineša po ranka.

Rašėjas atlinkė 14 valstybių. Visose ta pati scena: atsilikimas, pasibaisėtinai vargas. Iš dviejų šimtų milijonų, pusantro šimto milijonų žmonių nori permainos gyvenimą pagerinimo. Venezuela esanti labiausiai nusistačiusi prieš JAV. Žmonės nusistatė už Kubą. Nuo Meksikos miesto iki Buenos Aires žmonės sako: Vive Kastro, Janki No! Ir vaikai šokdami per virvutę kartoją Kastro! Kastro!

Haiti, artimiausia Kubai sala, yra 90 procentų berašė. Žmonių vidutinis gyvenimas 35 metai. Žiaurus diktatoriškas valdymas spaudžia žmones neapsakomai. Valdininkai, kariuomenės apsaugoj, plėšia salos išdą. Sakoma, kad jeigu Kastro ateitų, tai 80 procentų žmonių stotų jo pusėn.

Rašėjas sako, kad žmonių gyvenami namai iš tolo atrodo kaip tvartai gyvuliams. Lušnyų srityse didžiausia smarvė. Kita pusė miesto, kur gyvena turčiai, pilna pa-

venimas buvo. Argi nedevėjai naginių ir pakulinių kelnų?."

Juozas Balčiūnas
Vilnius.

locių, auga gražios palmės. Didžiausias kontrastas. Du procentai gyventojų valdo didesnę pusę šalies turto.

Iš 200,000,000 pusė nedavalgė, daug neturi lovų, miega ant gatvių, parkuose. Daugiausia jaunamečiai.

Kada La Paze, Bolivijoje, lankėsi JAV pasiuntinys Adlai Stevenson, žmonės demonstravo prieš jo atsilankymą. Buvo 5 užmušti ir 50 sužeisti. Po to rašėjas buvęs užėjęs į ligoninę. Vienas gydytojas pasakęs, kad tarp turtingų ir biednų yra didžiausia pararaja. Kova niekad nesustosianti, kol nebus ši blogybė pašalinta. Moderni civilizacijoj negalima laikyti žmones šunų vietoje.

Rašėjui tekę susitikti su 50 studentų. Nekurių galvos buvusios aprištos po demonstracijos. Jie dėkoję Kastrui, nes po jo pergalės kai kas buvę pagerinta.

Užsienio kompanijos labai mažai moka mokesčių taksų nuo pelno. Venezueloj nuo \$100,000 moka tik \$8,000. Kanadoje nuo tokios sumos pajama \$52,000.

Bolivijoje pragyvenimas nuo 1953 iki 60 metų pakilęs 33 procentais. Valdžia spausdinanti daugiau pinigų, turtingi turtėją, o neturtinvi biednėją.

Lotynų Amerikoje armijų užlaikymui einas kas trečias doleris. Tai ne, apsaugai nuo išlaukinio priešo, nes niekas nesikėsina į tas šalis. Tos armijos palaikomos apgynimui valdžių nuo darbo žmonių.

Brazilijoje yra 5,000,000 mokyklinio amžiaus vaikų, bet nėra mokyklų. Tačiau yra reaktyvinių orlaivių, šarvuotų automobilių, tankų, kulkosvaidžių, kanuolių dėl armijos. Du trečdaliai žemės priklauso 2 procentams gyventojų.

Visose Lotynų Amerikos šalyse su mažomis išimtimis valdžios yra diktatoriškos, pilnos sukčių. Karakos mieste žmogus pasakojęs, kad mokyklos pastatymas turėjęs atsieiti 60,000 dolerių, o kainavęs arti vieno milijono.

Dominikoj valdininkai nedėję savo pinigų į šalies bankus, bet siuntę į Šveicarijos bankus, Tokie tai buvo Trujillo patriotai.

Žemvaldžiai turi daug geros žemės, iš kurios būtų galima daugeliui žmonių gražiai gyventi, bet jie geriau laiko nedirbama, negu kad duoti naudotis ja neturtinigiems.

Bemokslų Lotynų Amerikoje yra 100,000,000 ir kas met priauga po 5,000,000.

Darbininkų partijos veiklios. Komunistų esą universitetuose. Darbininkai esą nebloggeri organizuoti Venezueloj, Brazilijoj, Šilėj, Bolivijoj, Kolombijoj ir eilėj kitų šalių. Kovos prieš išnaudotojus, prieš reacionierius nuolatos tvirtėjančios. Ateis laikas, kada jie padarys galą tam visam supuvimui ir pasuks gyvenimą nauja kryptimi, kaip kad buvo padaryta Kuboje.

Rašėjas ragina Vakarų pasaulį, kad gelbėtų Lotynų Ameriką su reformomis, kad tik Kastro šalininkai neįsigalėtų. Ne pripuolamai ir prezidentas Kennedis kalbėjo apie reformas.

A. X.

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LL 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokeskis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynę, skaručius, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos. išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

Mirus

A. Smitienei

Reiškiame giliausią užuojautą jos dukteriai Danai Morkienei ir jos šeimai.

J. B. Morkūnai	E. F. Laurusevičiai
J. A. Ylai	J. J. Šinkūnai
A. R. Antanavičiai	I. J. Rukai
A. F. Sodoniai	P. M. Daugėlai
M. Paužienė	A. P. Pajuodžiai
E. Dabravolskienė	P. M. Purai
J. Mackevičienė	Ch. Morkūnas
J. N. Berškiai	A. Jurgutaitis
M. Šimonienė	J. M. Mileriai
Z. B. Janauskai	

Toronto, Ont.

Kiek Yra Pasaulyje Kalbų

Jeigu prieš ketvertą šimtų metų su šiuo klausimu būtų kreipęsi į kokį nors mokytoją anų laikų žmogų, jis mums trumpai ir aiškiai būtų atsakęs: dvylika. Mat, 1538 m. prancūzų mokslininkas Gijomas Postelis parašė traktatą apie visas pasaulio kalbas ir rado jų dvylika. Šiandien jus, tur būt, juokas ima, girdint tokias mintis: kiekvienas, be abejonės, sugėbės išvardinti daugiau negu dvyliką kalbų.

Jeigu keturioliktos amžiaus vyrai nesunkiai galėjo išskaičiuoti visas pasaulio kalbas, aštuonioliktame amžiuje reikalai pablogėjo, nes šio amžiaus pabaigoje Peterburge buvo išleistas lyginamasis visų kalbų ir tarmių žodynas, kuriame buvo 272 kalbos bei tarmės. Gal pagalvosite, kad per du šimtmečius pasaulyje padaugėjo 260 kalbų? Taip neatsitiko. Kalbų skaičius vargu padaugėjo, o (Pabaiga ant 12 pusl.)

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Primam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.

Telefonas: LE. 4-7551

L. BAKUTIS

Per Liepsnojančią Žemę

(Tąsa)

— Sveikinu tave, Lionginai, ir linkiu būti pavyzdin-
gu leniniečiu, geru komjaunuo-
liu, tvirtu kovotoju už
Lenino siekius. Šis bilietas
tegu uždegs tavo širdy be-
galinę, amžiną meilę Tarybi-
nei Tėvynei, jos liaudžiai. Vi-
sur ir visada būk pavyzdys
kitiems. Žinok, kad ši kny-
gelė, jei būsi to vertas, nu-
ves tave į šlovingosios Kom-
unistų partijos eiles, —
spausdamas man ranką, kal-
bėjo sekretorius.

Išėjau iš kabineto, tvirtai
prispaudęs komjaunimo bi-
lietą prie savo krūtinės. Man
atrodė, kad ši mažytė, pilka
knygelė jauja į mano širdį,
įsilieja į kraują... Juk nuo
šios valandos niekada su ja
nebesiskirsiu. Ir iš tiesų —
ši knygelė su Lenino atvaiz-
du tiek kartų teikė man jė-
gų, energijos. Ji padėjo per-
eiti baisaus karo ugnį, sau-
gojo nuo priešų kulku, mo-
kė gyventi, dirbti, mylėti,
kovoti. Ji buvo mano kelro-
dė žvaigždė.

Lyg rūpestinga motina Ta-
rybų valdžia suprato ir pa-
tenkino vieną iš didžiausių
kaimo varguomenės troški-
mų — davė žemės. 1940 me-
tų liepos 22 dieną Liaudies
Seimas, vykdydamas darbo
žmonių valią, priėmė žemės
paskelbimo visos liaudies
nuosavybe deklaraciją. Nuo
šios istorinės datos žemę val-
dys tie, kurie ją dirba. Beže-
miai, ilgus metus lankstę nu-
garas dvarininkų laukuose,
savo rankomis išaugintą der-
lių vežę į svetimus aruodus,
dabar visu ūgiu, išdidūs at-
sistojo savo nuosavame že-
mės sklype, ištisė palinku-
sius pečius ir pirmą kartą
savo gyvenime pasakė:

— Žemė mano!

Apskričių ir valsčių žemės
komisijas užplūdo žmonės.
Vienas po kito skriste skri-
do nelygiomis, drebančia
ranka išvedžiotomis raidė-
mis pareiškimai: "Prašau
duoti man žemės..."

Niekuomet dar Lietuvos
kaimas nebuvo pergyvenęs
tokio pakilimo, kaip šiais,
1940-aisiais metais. Nerimo to-
mis dienomis ir Avilių baž-
nytkaimiais. Išsitas dienas nuo
ankstyvo ryto iki vėlyvo va-
karo valstiečiai varstė Avi-
lių aktyvistų — Petro Baku-
čio, Vaclovo Stankūno, Juozo
Pužo namų duris, klausda-
miesi vienokio ar kitokio pa-
tarimo, prašydami perduoti
Antazavės valsčiaus žemės
komisijai pareiškimus.

Ilgai nemiegojo tą vakarą
Pranas Juška ir jo šeima. Po

vakarienės nė vienas nepa-
kilo nuo stalo. Juška peržvel-
gė savo šeimos narius, kiek
ilgiau apsisistojo ties raukš-
lių išvagotu motinos veidu.
Visas jo tėvų gyvenimas pra-
bėgo mažyčiame, pusketvirto
hektaro žemės sklypelyje,
kur ir pasisukti gerai nebuvo
galima. Rodos, nesėdėjo jie,
susidėję rankų, dirbo, plūšo,
kapstė saujele žemės, o didė-
lės skurdo akys vis tiek žiū-
rėjo iš kiekvieno gryčios
kampo. Kaip besistengė Pra-
no tėvas, bet galo su galu
negalėjo sudurti.

Prano gyvenimas klostosi
kitaip, jam į pagalbą ateina
Tarybų valdžia.

— Prašysime žemės... —
tylą nutraukė Pranas. —
Atkirps mums gabalą iš dva-
ro, dirbsime ir gyvensime
kaip ponai. Tai kaip sakot?
— kreipėsi jis į motiną ir
žmoną.

Zmonos veidas buvo gied-
ras giedras, džiaugsmu spin-
dėjo jos akys. Tik motinos
veidu nuslydo neklauzada
ašara.

— Reikėtų pareiškimo, tik
nežinau, kas čia padėtų para-
šyti, — susirūpino Pranas.

Mokslo laimės jam neteko
paragauti, kaip ir daugeliui
buržuazinės Lietuvos
darbo žmonių.

— Paprašyk, rytoj užėjęs,
Bakučio Liongino. Jis sura-
šys kaip reikiant, — patarė
motina.

— Ką tu, mama, Bakučio-
kui dabar su tuo komjauni-
mu galva pramušta, galgi tu
jį pagausi, o ir nedrąsu jam
ilgti į akis, — prieštaravo
Prano žmona.

— Nebijok, jis mūsų ka-
mieno žmogus. Vakar pats
pasisveikino ir susistabdęs
paklausė, ar nežadu žemės
"prisipirkti". Užsukiu rytoj
po pusryčių į jų sodybą, te-
gul pabrėš, jis žino ir kaip...

Po poros dienų Pranas
Juška, rimtas kaip niekada,
padėjo savo pareiškimą An-
tazavės valsčiaus žemės ko-
misijai ant stalo. Iš mokyk-
linio sąsiuvinio išplėtas po-
pieriaus lapelis atsidūrė prie
kitų panašiai parašytų Bei-
noravičiaus, Balūgio, Matu-
lio, Malecko, Pužo, Stankevi-
čiaus pareiškimų, į kuriuos
žmonės sudėjo savo viltis,
troškimus gauti jiems taip
brangaus dalyko — žemės.

— Jūs, vaikinai, kartu su
merginomis gražiai papuoš-
kite mokyklą, — įjėjęs į ska-
tyklą, kreipėsi į komjaunu-
lius komunistas Vaclovas
Stankūnas, Antazavės vals-
čiaus žemės reformos prave-
dimo komisijos narys. —

Ryt žada pas mus atvažiuoti
svečių iš valsčiaus, o gal net
iš apskrities. Įteiksime nau-
jakuriams amžino naudoji-
mosi žeme dokumentus.

— Gerai, tuoj griebsimės
darbo, — atsakė mes.

— Be to, per komjaunuo-
lius ir pionierius reiktų pra-
nešti visos apylinkės valstie-
čiams apie būsimas iškilmes.
Žmonės rytojaus dieną turi
ilgai atsiminti...!

Sekmadienį, šventiškai ir
kažkaip nejprastai šikilm-
gai nusiteikę, susirinko vals-
tiečiai į Avilių mokyklos
kiemą. Vieni čia atėjo pasi-
džiaugti savo, kiti kaimynų,
draugų, giminačių ar pažys-
tamų laime.

Už dailiai užtiesto stalo
susėdo aktyvistai: Pužas,
Vaclovas Stankūnas, Juozas
Paknys, Albinas ir Petras
Bakučiai, partijos Zarasų
apskritis komiteto instruk-
torius Bertulis, Antazavės
valsčiaus vykdymo komite-
to pirmininkas Ignas Pupei-
kis ir kiti.

Iškilmingas susirinkimas
prasidėjo.

— Jūsų svajonė išsipildė,
draugai, — prabilo apskri-
ties žemės komisijos atsto-
vas Bertulis. — Šiandien jūs
tampate tikraisiais žemės
šeimininkais...

Džiaugsmu žiburiavo senų,
pagyvenusių ir jaunų nauja-
kurių akys. Kėlė jie į viršų
galvas, bijodami praleisti
nors vieną žodį.

— O dabar prašome drau-
gus atsiimti dokumentus, i-
rodančius jūsų teisę į žemę,
— užbaigė Bertulis, ir ploji-
mai susiliejo su kaimo kape-
los muzika.

Nedrąsiais žingsniaisėjo
naujakuriai vienas po kito
prie stalo, iš susijaudinimo
drebėjo aktą paimančios ran-
kos. Kaip maži vaikai jie il-
gai ir atidžiai vartė rankose
dokumentus, lyg netikėdami
savo laime.

— Ačiū pasakyti Tarybų
valdžiai už dovanotą žemę
nepakanka. Darbu ir meile
mes jai už tai atsilyginsime,
— naujakurių vardu kreipė-
si į susirinkusius Maleckas.

O tuo metu, kai padėkos
žodžiai dar tebeplaukė iš
naujakurių lūpų, Tarybų
valdžia jau kūrė naujus pla-
nus darbo žmonių gyvenimui
gerinti, ruošė liaudžiai nau-
jas dovanas.

Bėgo dienos. Vos tik bai-
gėsi šianapiūtė, jau, žiūrėk,
reikia skubėti arti pūdynus,
ne už kalnų ir rugiapūtė.
Taip ir nespėji pajusti, kaip
prabėga savaitė... Kaimas
gyveno naują gyvenimą su
naujais rūpesčiais, bet to-
kiais artimais ir savais. Nau-
jakuriai lyg skruzdėlės plu-
šėjo žemės rėžiuose, kuriuos
jie pirmą kartą gyvenime
galėjo pavadinti savais. Že-
mė džiaugėsi, jausdama, kad

jos grubią nugarą purena
darbščios naujakurių — tik-
rųjų jos šeimininkų — ran-
kos.

Neseniai Aviliuose įsikū-
rusi komjaunimo organizaci-
ja tapo tuo vairu, kuris su-
ko visą pažangią jaunuo-
menę į vieną, teisingą kėlių.
Stiprėjo ir grūdinosi kom-
jaunimas, sparčiai augo jo
eilės. Komjaunuolių rankos
ir jaunas protas buvo reika-
lingas visur. Jie — naujo gy-
venimo daigai — patys stie-
pėsi į saulę, o kartu su savi-
mi tiesė ir visus tuos, ku-
riems Tarybų valdžia nebu-
vo svetima. Per trumpą lai-
ką Aviliuose buvo įsteigtas
raudonasis kampelis, biblio-
teka, kurios vedėju dirbo
mano vaikystės draugas Al-
binas Bakutis, išleistas sien-
laikraštis, įkurta pionierių
organizacija, prie mokyklos
pradėjo veikti saviveiklini-
kų rateliai, rusų kalbos va-
kariniai kursai.

Vieną dieną iš Antazavės
į Avilius vėl atvyko Balys
Kesylys ir padavė man doku-
mentą, kuriuo aš buvau įpa-
reigojamas Avilių komjauni-
mo organizacijos žinion pa-
imti jaunlietuvių ir pavasa-
rininkų organizacijų turtą ir
laikyti jį iki atskiro parėdy-
mo.

Pirmiausia mudu su Albi-
nu nuvykome pas buvusį
jaunlietuvių vadą Petrą
Ragėną, kuris gyventojų bu-
vo pramintas Nikodemuoku.
Pas jį radome keletą šios or-
ganizacijos narių. Mūsų vizi-
tas šiemis ponams, matyt,
nepatiko. Jie ilgai vartė ran-
kose mūsų atsineštą vykd-
mojo komiteto įgaliojimą.

— Tai ką, gal neperskai-
tote? — neteko kantrybės
Albinas.

— Atsirado, mat, mokslin-
čius! O ar seniai raides iš-
mokai pažinti? Visų kialiū
dar nesuskaitai, — pykčiu
degančiomis akimis pašaipiai
atrėžė jam vienas iš jų.

— Nedaug čia jų sėdi, su-
skaitysime, — atsakiau už
Albiną.

— Paimkite viską, — ne-
rangiai pakilo Ragėnas. —
Čia knygos, antspaudas, vė-
liava ir kiti daiktai.

Sustatėme aktą ir viską
nuvežėme į vykdomąjį komi-
tetą. Taip šiai reakcingai
buržuazinei organizacijai at-
ėjo galas.

Antrą vizitą padarėme
kunigui Strazdui, kuris glo-
bojo pavasarininkų lizdelį.
Susikalbėti su kunigu buvo
žymiai sunkiau.

— Laikai neramūs, mano
vaikai, nežinia, kas bus ry-
toj. Gal dievas pareikalaus
ataskaitos už padarytas klai-
das ir skriaudas, — pamoks-
lininko tonu pradėjo mus
graudenti "dvasiškasis tė-
vas", sužinojęs, ko mes čia
atėjome.

— Nejaugi norą žmonių-

kai gyventi jūs laikote klai-
darbščios naujakurių — tik-
da? — paklausė Albinas.

— Tu jaunas, mano sū-
nau, ir daug ko nesupranti.
Dievo galybė didelė, ir nepa-
klusnius jis skaudžiai bau-
džia. Jo akyse mes visi esamė
vienodos žemės dulkės, ir
už gerus darbus vienodai
danguje bus atlyginta. Tad
grįžkite prie dievo, nerūstin-
kite jo. Kam jums politika,
mano vaikai? Kiti ja tegul
užsiiminėja...

— Su dievu mums nepa-
keliu, klebone, be reikalo
agituojuote, — nebeišken-
čiau aš. — Jūs žinote, ko
mes čia atėjome, tad papra-
šysime negaišinti vetul lai-
ko.

— Susiprasite, bet bus per
vėlu, — pro dantis iškošė
Strazdas. — Atleisk jiems,
viešpatie, nes jie nežino, ką
daro, — paisytoji jis ir
smulkiais žingsniais nuti-
po į gretimą kambarį.

Pavasarininkų organiza-
cijos lizdas taip pat buvo iš-
ardytas.

Išrikuodama naujakurių
sklypeluose pirmoju nuosa-
vo derliaus gubas, prabėgo
karštoji rugiapūtė. Apnuo-
ginti Zarasų krašto kalnai ir
laukai pasipuošė baltais vo-
ratinkliais kaspalais. Padan-
gių tylą sudrumstė išskren-
dančių gervių klebesys. Ne-
trukus pirmosios šalnos rūtų
darželiuose pradėjo lanksty-
ti jurginų galvas. Išdykėlis
šiaurys ėmė gaudyti krantan-
čius pageltusius beržų lape-
lius, nublanko saulutės šyps-
nys. Į Lietuvos kaimą atlin-
gavo ruduo.

Valstiečiai skubinosi baig-
ti rudens darbus, nes net ne-
pajusi, kaip pasipils ant že-
mės snaigių būrys.

Vieną vakarą, šeimai su-
sirinkus po darbų į namus,
tėvas atsisėdo arčiau prie
manęs ir prabilo:

— Matau, Lionginai, kad
tu su tom savo organizaci-
jom namus ubagai nuvary-
si. Žiūrėk, pas kaimynus se-
niai baigti laukų darbai ir
net ražienos suartos, o mū-
sų?... Seimoje žmonių, ro-
dos, yra, bet namuose dirbti
nėra kam, — vėvo balsas da-
rėsi vis irzlenis.

Supratau, kad ši mintis
brendo jau seniai, nors tik šį
vakarą tėvas ją garsiai iš-
reiškė. Tylėjau, nes ir atsa-
kyti nebuvo ko. Bereikalin-
gos kalbos ir aiškinimai bū-
tų tik dar labiau įpykinę tē-
vą.

Rytojaus dieną iš pat ry-
to išskubėjau arti ražienų.
Netrukus atėjo ir tėvas. Iš
jo pragiedrėjusių akių ma-
čiau, kad mano darbu jis
patenkintas. Kurį laiką dir-
bome tylėdami: tvvas nemė-
go daug kalbėti.

— Nagi, ten kas atsitiko?
— pagaliau prabilo jis, žiū-
rėdamas į bėgančią per ne-

artą
tę.
—
jiena
—
koks
kia
pošk
pa,
pats
tu
baig
—
tavo
Pag
ieš
spic
duo
—
lail
ny.
—
jei
—
kri
šę
Ir
ku

vli
pa
ve
ja
na
ko
ga
va
ri

N
be
gi
o
p
iš
it
b
r

s
f
i
i
f

artą lauką mane seserį Onytę. — Jau vėl su kokia naujiena.

— Lionginai, atėjo kažkoks žmogus iš Avilių, šaukia tave prie telefono, — išpoškino, vos atgaudama kvapą, sesuo. — Sako, kalbėjo pats viršaitis ir prašė, kad tu jam paskambintum, — baigė ji.

— Na ir pražūtis su tais tavo Aviliais ir Antazavė! Pagalvok tik, pats viršaitis ieško per telefonus, — nusišpiovė tėvas, — ramybės neduoda. . .

Aš stovėjau, lyg įbestas, laikydamas už plūgo rankenų.

— Tai ko dar stovi? Eik, jei šaukia, — riktelėjo jis. — Su valdžia nėra ko juokus krėsti. Jei jau pradėjai kosę srėbti, srėbk iki galo! — Ir tėvas nužingsniavo pasikui plūgą.

Išskubėjau į Avilius. Su viršaičiu kalba buvo trumpa: mane kvietė į Antazavę dirbti organizacinio komjaunimo darbo, kadangi einas valščiaus komjaunimo komiteto sekretoriaus pareigas Balys Kesylis skiriamas valščiaus mokesčių inspektoriumi.

Susimąstęs grįžau namo. Nauji uždaviniai manęs nebaugino, nes pirmuosius organizacinio darbo žingsnius jau buvau žengęs Aviliuose, o juk norint, viską galima padaryti. Bet kaip visa tai išaiškinti namiškiams, kaip įtikinti tėvą, kad mano darbas naudingas ir dabar labai reikalingas?

Šią naująją tėvas sutiko sudringai. Kalbos buvo be galo ir krašto. Tik kai įsikūšo motina, mano mieloji mama, kuri visuomet, per visą savo gyvenimą, buvo mano ištikimiausia užtarėja, šiaip taip pasisėkė tėvą perkalbėti.

Kitą dieną sušaukėme Avilių pirminės komjaunimo organizacijos komiteto posėdį. Nauju sekretoriumi buvo išrinktas mano vaikystės draugas Albinas Bakutis. Liūdnotoka buvo skirtis su draugais ir pirmą komjaunimo organizacija, į kurią buvo įdėta tiek daug širdies ir darbo. Bet ateitis viliojo. Mane šaukė komjaunimas į naujo darbo barą, ir aš nuėjau ten, kur labiausiai reikėjo mano jaunų rankų, proto ir širdies.

Ant kalvos, žalvio ir Baltelio ežerų pakrantėse, Žalvelės upelio apjuostos, kiūto Antazavės miestelio bakūžės. Iš vakarų pusės, vos už kelių dešimčių metrų, snaudžia šimtametis Antazavės šilas, o iš šiaurės, pietų ir rytų, kalneliuose išsidėsčiusios, rymo Rakėnų, Daržinių ir Pupeikių kaimų viensėdijos.

Šios apylinkės garsios savo gamtos grožiu. Tik val-

tiečių gyvenimas niekuomet čia nebuvo gražus. Nuo amžių mažžemiai skurdo, niekaip negalėdami sudurti galų su galu. Vis tekdavo prašyti buožę duonos, už kurią vėliau reikėdavo sunkiai atidirbti.

Bėgo metai, keitėsi ponai, tik vargas valstiečio pirkioje likdavo tas pats. Tad nuostabu, kodėl taip džiaugėsi Tarybų valdžia antazaviečiai.

Pačiame miestelio centre stovi Liaudies namai. Anksčiau čia viešpatavo Girčiai, Vasiliauskai ir kiti turčiai. Tarybiniais metais šiuose namuose įsikūrė Antazavės valščiaus komjaunimo komitetas.

Nedideliame, bet jaukiame kambarėlyje įsitaisiau ir aš, valščiaus komjaunimo komiteto sekretorius. Dažnai iki vėlyvos nakties negesdavo šviesa mano kabineto lange. Ne sykį, ramstydamas rankomis išvargusią galvą, stengiausi nugalėti miegą, mokiausi, daug skaičiau, aiškinausi nežinomus klausimus. Darbo buvo labai daug, reikėjo visur suspėti, viską padaryti.

Didžiulę paramą mums teikdavo Antazavės valščiaus partinės organizacijos sekretorius Jonas Grigėnas. Jo pastabi akis išlygindavo ne vieną rūpesčio raukšlę mano kaktoje, padrašinantis žodžiai ne kartą padėjo nugalėti pasitaikiusius sunkumus. Partinė organizacija ir komjaunimas bendromis jėgomis išsprendė daugelį svarbių ir sunkių klausimų, iškilusių tuometiniame kaime.

Anksti pabudo tą rytą Antazavės miestelis. Lauke dar buvo tamsu, kai languose ėmė žaisti žiburių liepsnelės.

Prie vykdomojo komiteto pradėjo būriuotis žmonės. Pasirodė pirmieji valstiečių vežimai, pilnutėliai prikrauti grūdų. Dervinių, Daržinių, Rakėnų ir kitų kaimų valstiečiai rinkosi į raudonąją gurguolę.

Kai pirmieji saulės spinduliai rausvai nudažė Antazavės šilo pušų viršūnes, pasirodė ir Kumpuolių kaimo valstiečiai. Priešakiniam vežime sėdėjo kokių šešiasdešimties metų senukas ir "peterburgiška ketureile" linksmai plėšė polką. Salinių kaimo pirminės komjaunimo organizacijos sekretorius, laikydamas rankose vėjuje plazdančią raudoną vėliavą, traukė dainą.

Netrukus miestelis buvo pilnas vežimų. Arklių kanopų ir ratų dundesys, žmonių juokas, kalbos ir dainos, armonikos verksmas, — viskas susiliejo.

Prieš išvykstant į Zarasus, vykdomojo komiteto pirm-

ininkas Ignas Pupeikis pasveikino valstiečius, vežančius geriausius grūdus valstybei, palinkėjo sėkmės kelionėje ir kad ši gurguolė nebūtų paskutinė.

Valstiečių vardu kelis žodžius tarė naujakuris Antanas Kesylis, kuris, atsidėkdamas Tarybų valdžiai už jam duotą žemės sklypelį, vienas iš pirmųjų atvyko į gurguolę.

Vėl sugirgždėjo vežimai, nusikvatojo armonika, susprunkštė arkliai, ir toli nusitęsusi vežimų vora pajudėjo Zarasų link.

Komjaunuolių organizuota pirmoji gurguolė į Zarasų grūdų priėmimo punktą tą dieną pristatė valstybei daugiau kaip penkiasdešimt tonų naujojo derliaus grūdų.

Tylus žiemos vakaras atklydo į mano kambarį. Lauke nurimo visą savaitę pūtęs šiaurys, pasidarė nuostabiai tylu. Tik retkarčiais nuo šalčio pokštelėdavo tvoros, stūgždavo telefono laidai.

"Kad nors rytdienos slidžių krosui būtų gražus oras", — galvojau, sėdėdamas vienas savo darbo kambarėlyje ir stebėdamas pro langą mirksinčias žvaigždes bei raudonuojančią nuo kaitos pasirodžiusios šiaurės pašvaitės dangaus skliautą. Raudoni tartum kraujas stulpai, plačiai nutįsė iš šiaurės į pietus, tamsiam nakties fone šakojosi panašiais į šluotas spindulių pluoštais.

Prisiminiau vaikystės dienas, kai iš baimės plazdančia širdimi, išvydęs šiaurės pašvaitę, glausdavausi prie mtinos. O ji pasakodavo, jog šie ugniniai stulpai esą dievo siunčiami ženklai apie būsimą nelaimę: šiaurės pašvaitė pranašaujanti nelaimes, "dievo ryktę", kuri paliesianti žmones už jų nuodėmes.

Į duris kažkas pabeldė ir pertraukė mane užplūdusias mintis.

Nuo šalčio apšerkšnijęs, sušalęs, raudonomis ausimis ir nosimi į kambarį įėjo Albinas.

— Kokie paibeliai naktimis nešioja! — sušukau, skubėdamas pasitikti savo mielo svečio.

Albinas tylėjo ir iš lengvo tempė nuo savęs kailinius.

— Nagi, ko tyli lyg apsėstas, pasakok, kas dedasi Aviliuose, — nekantravau, statydamas kėdę arčiau krosnies.

— Nesiseka mums, Lionginai, — pradėjo Albinas. — Atvykau pasikalbėti, patarimo klaustis.

Nebegalėjau atpažinti gyvo, vikraus, visumet kažkur skubančio, energingo savo vaikystės ir pirmųjų komjaunuoliškų dienų draugo. Nusivylimo šėšėliai klaidžio-

jo jo veidu, akyse nebemačiau to ryžto, kuris mane visuomet žavėdavo.

— Kas tau, Albinai?

— Avilių mokykloje negeri dalykai dedasi. Šiandien mokytojas Šukelis demonstratyviai išniekino pionierių sienlaikraštį.

— Ką tu kalbi? Negali būti! — nustebau.

— Taip ir maniau, kad nepatikėsi, bet aš tiesą sakau.

Albinas smulkiai papasakojo, kokiomis sąlygomis jam, pirminės komjaunimo organizacijos sekretoriui ir pionierių vadovui, tenka dirbti.

Mokytojas Šukelis paskutiniu metu pradėjo ypatingai bičiulautis su dvarininku Mackevičiumi, kunigu Strazdu, pasidarė pirmuoju buožių sūnelių užtarėju. Eiliniame pionierių organizacijos sienlaikraščio numeryje buvo kritikuojami mokyklos drausmės laužytojai ir mokiniai tinginiai. Į šitokių tarpą pateko keli stambesnių kaimo buožių sūneliai, su kurių tėvais Šukelis palaiko gerus ryšius. Perskaitęs sienlaikraštį, Šukelis pakėlė triukšmą ir, man nesutikus šį numerį nuimti nuo sienos, pats griebė jį ir numetė į kampą.

Nuraminau susijaudinusių Albiną, pažadėjau viską sutvarkyti, o Šukeliui priminti, kad jis dirba tarybinėje mokykloje.

Grįždamas iš posėdžio, pas mane užsuko partinės organizacijos sekretorius Jonas Grigėnas. Papasakojome ir jam, kas atsitiko Aviliuose.

— Ylos maiše nepaslėpsi, — tarė Grigėnas. — Vėliau ar anksčiau ji vis tiek išlys. Šitokio šlamsšto pas mus Lietuvoje dar yra nemaža. Tačiau netrukus nuo jo apsilvalysime. O tu, Bakuti, nenusimink. Tokius šukelius išgyvendinsime iš mūsų mokyklos.

Ilgai dar tą vakarą kalbėjomės, svarstėme, kaip sustiprinti komjaunimo ir pio-

nierių organizacijas. Nutarėme su drg. Grigėnu artimiausiomis dienomis nuvažiuoti į Avilių mokyklą ir viską išsiaiškinti.

Seniai jau nustojo švietusi šiaurės pašvaitė. Aš stovėjau kieme ir klausiausi, kaip tolsta girgždėdamos rogės, prunkščia bėgdamas juodbėris, o protarpiais gir-dėjosi balsas, raginantis arklį. Išlydėjau savo draugą, su kuriuo žengėme pirmuosius žingsnius į platų teisingo gyvenimo vieškelį, mintimis linkėdamas jam sėkmės ir iš-tvermės. Aš tvirtai tikėjau, kad iš šukelių ir į juos panašių liks tik sudužusios šukės, kurios bus išmestos į istorijos šiukšlyną. Naujas gyvenimas, nebodamas audrų ir kenkėjų, leido vis naujus daigus, kurie augo, šakojosi ir krovė žiedus naujam pavasariui.

Ignas Pupeikio kabinete vyko išplėstinis Antazavės valščiaus vykdomojo komiteto posėdis, kuriame buvo svarstomas neteisingas ir neleistinas Avilių vidurinės mokyklos mokytojo šukelio poelgis.

Įraudusiu iš susijaudinimo sprandau, rasojančia kakta, kukliai sudėjęs ant kelių sudžiūvusias kaulėtas rankas, sėdėjo Šukelis ant kėdės krašto. Panarinęs akis, jis klausėsi vykdomojo komiteto pirmininko žodžių, perdėtai dažnai kosiodamas.

(Bus daugiau)

Paieškojimas

Paieškau Bernardą Valbasį, Jurkštų kaimo, buvusio Šimonių valščiaus, prieš kurį laiką gyvenusį Kanadoje. Jis pats, arba apie jį žinantieji, malonėkite pranešti šiuo adresu:

L. Valbasys
K. Požėlos 40-12, bt. 76
Vilnius, Lithuania, USSR

Lietuviška Valgykla
UNION CAFE
387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 4-6917

Lilia Flower Shop
630 QUEEN ST. W. TORONTO
Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4183

Pranešimai

Toronto

KLDD Susirinkimas

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto kuopos narių metinis susirinkimas įvyks sausio 14 dieną, sekmadienį 2 v. po piet, Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Visus mūsų kuopos narius nuoširdžiai kviečiame dalyvauti šiame susirinkime, kur turėsime peržvelgti praėjusių metų veiklą, nustatyti gaires tolimesniai veiksmai ir išrinkti kuopos valdybą 1962 metams. Draugijos nariai ir narės jauskitės už būtiną pareigą dalyvauti šiame susirinkime, taipgi prašome pakviesti į susirinkimą ir savo pažįstamus, bei susijdomavusius mūsų Draugijos veikla lietuvius.

Kuopos Valdyba

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos narių metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, sausio 7 dieną, 2 valandą po piet, savo salėje, 160 Claremont St.

Primenu, kad šiame susirinkime bus renkama kuopos valdyba 1962 metams. Visų narių pareiga dalyvauti šiame susirinkime ir dalyvauti valdybos rinkime.

Patikrinkit savo narines knygytes, ar jūsų duoklės užmokėtos už 1961 metus. Būkit ant tiek geri ir išpildykite mano prašymą. Senai valdybai bus geriau perduoti naujai valdybai, o naujai — geriau perimti.

P. Pajuodis

Kuopos sekretorius

Moterų Susirinkimas

Tuojuo po sūninės susirinkimo įvyks Toronto Lietuvių Moterų Klubo susirinkimas. Jis įvyks apie 4 valandą, to-

Naujų 1962-ųjų Metų Proga

Sveikiname visas pažangias lietuves moteris Kanadoje, Jungtinėse Valstijose ir Lietuvoje.

Linkime visoms ir visiems sėkmingai dirbti dėl taikos pasaulyje.

Toronto Lietuvių Moterų Klubas

je pačioje salėje, 160 Claremont.

Maloniai kviečiame visas nares ir kitas moteris atvykti ir susirinkime dalyvauti.

Pradedant naujuosius metus, yra daug reikalų apkalbėti, aptarti.

Kviečiame visas.

Klubo Valdyba

KIEK KALBŲ PASAULYJE

(Atkelta nuo 9 pusl.)
pagausėjo žmonių žinios apie pasaulio kalbas. Žmonės pradėjo daug keliauti, atsirado tobulesnės susisiekimo priemonės, ir žinios apie kalbas smarkiai išaugo. Taigi aštuonioliktame amžiuje ir gudriam vokso vyrui išvardinti visas pasaulio kalbas buvo sunku.

Tačiau nei mokyčiausias kalbininkas nesugebėtų išskaičiuoti šiandien žinomų kalbų, nes jų yra apie du tūkstančius. Vadinasi, per keturis šimtus metų žmogaus žinios apie kalbas išaugo apie pusantro šimto kartų.

Per šį laiką pasikeitė ir tomis kalbomis kalbančių skaičius. Vienur jų nepaprastai padidėjo, kitur gerokai apnyko. Pavyzdžiui, kaimyninėje Latvijos respublikoje dar galima išgirsti kalbant lyviškai. Šią kalbą dabar vartoja kokie penki šimtai senesnio amžiaus žmonių, o anksčiau jų skaičius buvo žymiai didesnis. Lyvių kalba turėjo net nemažos įtakos, formuojantis literatūrinei latvių kalbai. Ypač tokių kalbų "nykštukų" gausu Afrikoje, Australijoje, Amerikoje. Tačiau šalia šių nykštukų egzistuoja pasaulyje ir tikrų kalbų "milžinų". Pavyzdžiui, kinų kalbą vartoja apie 600 milijonų žmonių, anglų kalba yra gimtoji 250 milijonų, rusų — 115 milijonų, vokiečių — 80 milijonų, ispanų — 85 milijonams (daugiausia Pietų Amerikoje) žmonių.

Per pastaruosius dešimt-

mečius ypač išaugo rusų kalbos reikšmė ir šią kalbą mokančių skaičius. Rusų kalba tapo bendratautine Tarybų Sąjungos tautų kalba. Milžiniški Tarybų Sąjungos laimėjimai įvairiose gyvenimo srityse verčia ir kitų pasaulio kraštų žmones mokytis rusų kalbos, kad jos pagalba geriau pažintų šios šalies gyvenimą ir žmonių pasiekimus. Rusų kalba kaip bendradarbiavimo priemonė šiandien pasaulyje gali naudotis apie 250 milijonų žmonių. Šis skaičius nuolat didės.

A. Sabaliauskas

Filologijos mokslų kandidatas.
(Lietuvos Pionierius)

Toronto Lietuvių Žiniai

Jeigu kuri nedirba ir sutiktų pabūti ant ūkės savaitę ar mėnesį, kiek galės, su mano žmona, nes aš išvažiuoju ant operacijos. Apmokėsiu kelionės išlaidas ir duosiu kambarį ir maistą ir gerą atlyginimą. Prašau greitai rašyti: Adam Macelis, Baldwin P. O., Ontario.

Patyręs Tinkuotojas

Visokių rūšių tinkavimas iš vidaus ir lauko ir naujų lubų
Telefonas: RO. 6-3026
Toronto

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokių skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuojamas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Amerikiečiai jau užsakę raketą kelioms mėnui. Ji kainuosianti \$300,000,000.

Reikalinga

Dalino ar pilno laiko tarnybai vyrų ar moterų norinčių turėti priedinių įplaukų. Turi kalbėti angliškai. Amžius nėra kliūtis. Pilnas lavinimas suteikiama ir pajamos garantuojamos sulyg vakarinių uždarbių plius bonai. Kreiptis į Mr. Webb, kambar. 205, 3130 Bathurst St., Toronto, ar telefonuoti 787-0615 nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro dėl interviu.

Reikalingas

Daržininkas - arklaininkas dėl mažos arklų farms 10 mylių į šiaurę nuo Toronto. Turi būti vedęs, nuo 25 iki 45 metų amžiaus. Geras pastovus darbas, namas gyvenimui. Turi turėti bent kiek patyrimo su arkliais ir suprasti angliškai. Atsiliepiant duokit visas informacijas apie patyrimą, kiek norit algos, kiek turit šeimos ir t. t.

Kreiptis: C. E. Simmons, 14 Pine Ridge Drive, Scarborough, Ontario.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paels nervotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Mr. Joseph Pankowski

Hiram Walker & Sons Limited, Toronto, Ont.
Produktų Pardavėjas

Prieš vestuves ar kokius kitus parengimus kreipkitės pas mane su pilnu pasitikėjimu.

Aš pasirūpinsiu visu kuo ir suteiksiu informacijų, kokių jums reiks.

Telefonas: EM. 4-2151

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)
Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto